Aktia

BILFÖRSÄKRING
Försäkringsvillkor 31 H

Gäller från 1.1.2013

Innehåll:

10. **Försäkringens innehåll**
20. **Sakförsäkring**
21. **Ändamålet med försäkringen**
22. **Föremål för försäkringen**
22.6 Värderingstabell
23. **Försäkringens giltighetsområde**
24. **Skadefall som ersätts samt begränsningar i samband därmed**
24.1. Kollisionsförsäkring (B)
24.2. Älgskadeförsäkring (K)
24.3. Försäkring för dikeskörning vid väjning för älg, ren eller hjort (S)
24.4. Skadegörelseförsäkring (V)
24.5. Brandförsäkring (C)
24.6. Stöldförsäkring (E)
24.7. Skador och kostnader som faller utanför ersättningsskyldigheten
25. **Säkerhetsbestämmelser (skyddsföreskrifter)**
26. **Särskilda åtgärder efter inträffad skada**
27. **Bestämmelser om värdering och ersättning**
27.2.11 Tabell över ersättningsnivåer för tunga fordons delar och anläggningar
30. **Bilräddningsförsäkring (F)**
32. Bilräddningsskador som ersätts
33. Begränsningar i ersättningsansvaret angående bilräddningsförsäkring
34. Tilläggsbestämmelser gällande avbruten resa annanstans än i Finland
40. **Rättsskyddsförsäkring (G)**
50. **Tilläggsskyddsförsäkringar**
51. **Glasförsäkring (D)**
52. **Avbetalnings- bilintecknings- och leasingförsäkring (H).**
53. **Avbrottsförsäkring (R)**
54. **Tilläggsförsäkring för uthyrningsfordon (P)**
76. **Specialvillkor för motorredskap**
1-17. **Allmänna avtalsvillkor**

10. Försäkringens innehåll

10.1. Grunddel i bilförsäkringen är en av följande försäkringskombinationer, enligt det som antecknats i försäkringsbrevet:

10.1.1. Superkasko omfattar kollisionsförsäkring, försäkring för dikeskörning, älgskade-, skadegörelse-, brand-, stöld-, rättsskydds-, bilräddnings- och avbrottsförsäkring (BSKVCEGFR). Trafikkaskoförsäkringarna med benämningen superkasko inbegriper ej avbrottsförsäkring.

10.1.2. Kasko omfattar kollisions-, älgskade-, skadegörelse-, brand-, stöld-, och rättsskyddsförsäkring (BKVCEG), samt för person- och paketbilar i privat bruk även försäkring för dikeskörning vid väjning för älg, ren eller hjort (S). För person-, paket- och lastbilar, motorcyklar, mopedbilar samt husbilar innehåller kaskon dessutom bilräddningsförsäkring (F).

10.1.3. Utvidgad brand- och stöldförsäkring omfattar försäkring för dikeskörning vid väjning för älg, ren eller hjort, älgskade-, skadegörelse-, brand-, stöld-, rättsskydds- och bilräddningsförsäkring (SKVCEGF).

10.1.4. Brand- och stöldförsäkringen omfattar älgskade-, brand-, stöld- och rättsskyddsförsäkring (KCEG) samt för person-, paket- och lastbilar, motorcyklar, mopedbilar samt husbilar dessutom bilräddningsförsäkring (F).

10.2 Om särskilt avtal träffats och anteckning gjorts i försäkringsbrevet, kan till försäkringens grunddel anslutas tilläggsskyddsförsäkringar eller från grunddelen borttas försäkringsskyddsdelar.

20. Sakförsäkring

Läs noga igenom de begränsande villkoren som är markerade med fet stil.

21. Ändamålet med försäkringen
Ändamålet med försäkringen är att i enlighet med dessa villkor ersätta direkt sakskada, som i samband med skadefall orsakats det försäkrade föremålet, samt i dessa villkor särskilt nämnda kostnader.

22. Föremål för försäkringen
22.1. Försäkrat föremål är i försäkringsbrevet nämnd bil, motorcykel, traktor eller annat motordrivet fordon eller en släpvagn jämte i riktpriset ingående standardutrustning. **Försäkringen omfattar inte övrig utrustning eller tilläggsanordningar, såvida inte därom särskilt avtalats och anteckning gjorts i försäkringsbrevet.**
Med fordon och motorfordon avses i dessa försäkringsvillkor även bogserat fordon, såsom till exempel släpvagn.
I person och paketbilar omfattar försäkringen även övrig vanlig tilläggsutrustning som är fast installerad och avsedd att användas enbart i fordonet. Föremål för försäkringen är dessutom en uppsättning sommar- eller vinterdäck för sådana fordon och släpvagnar för vilka förordnats om obligatorisk användning av vinterdäck. Vid användning av motorcykel, moped och snöskoter omfattar försäkringen även förarens och passagerarens hjälm och kördräkt då de skadats i sitt egentliga bruksändamål. Musikanläggning och övrig i efterhand installerad elektronisk utrustning (såsom navigator, dvd, mm) ingår dock till ett totalt värde på högst 1.000 euro inklusive installationsarbete. Begränsningen på 1.000 euro berör ej fabriksinstallerade i fordonet integrerade anläggningar. Dyrare anläggning kan försäkras mot tilläggspremie.
Föremål för försäkring, som givits för gula provnummerskyltar, utgör det fordon, på vilket skyltarna är fästa, då det försäkrade föremålet används i syfte som avses i Statsrådets förordning angående registrering av fordon 8 kapitel 32 §.

22.2. I punkt 22.1. nämnd standard- och tilläggsutrustning omfattas av försäkringen då den befinner sig i själva fordonet. Försäkringen ersätter dock brand och stöldskada på den ifrågavarande utrustningen även då den förvaras skilt från fordonet i separat förvaringsutrymme, gäller dock ej hjälm eller kördräkt.
Tunga fordons standard- och tilläggsutrustning omfattas av försäkringen endast då den är installerad i eller på fordonet.
I dessa försäkringsvillkor avses med tunga fordon lastbil, buss, traktor, specialbil, motorredskap samt andra med dessa jämförbara fordon och till nämnda fordon kopplade släpvagnar.

22.3. Omprogrammeringskostnader av data- och elektronisk utrustning omfattas inte av försäkringen. Försäkringen kan aldrig omfatta sådan tilläggsanordning eller utrustning som inte uppfyller myndigheternas stadganden och föreskrifter eller som installerats i strid med dem.

22.4. Försäkringen omfattar inte pärlemorglans-, dekorations- och annan speciallackering eller specialtejpning med undantag av dekaler och logon som hänför sig till försäkringstagarens företags egen verksamhet. Försäkringen omfattar inte heller bränsle.

22.5. Utan förare hyrt motorfordon omfattas av försäkringen bara i det fall att därom särskilt avtalats och anteckning gjorts i försäkringsbrevet.

22.6 Värderingstabell (gäller ej tunga fordon)
Vid skadefall täcker försäkringen det skadade föremålets gängse värde, inte nyanskaffningsvärdet. Ifall det skadade föremålet ersätts med ett nytt föremål, tillämpas nedanstående tabell för beräkning av gängse värdet. För föremål som inte finns med i tabellen görs beräkningen av gängse värde på individuell basis.

VÄRDERINGSTABELL

Föremål	**Ersättningsnivåer då åldern är**							
	Under 1 år	Under 2 år	Under 3 år	Under 4 år	Under 5 år	Därefter avdrag/år	Minsta ersättning	Anmärkning
Brandsläckare, första hjälpväska, etc.	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	10 %	30 %	
Barnstolar, barnsitsar	100 %	100 %	70 %	50 %	40 %	10 %	30 %	Vid brand& stöld samt skadefall då stolen varit i bruk
Skyddsutrustning speciellt tillverkad för framförande av moped, mc och snökälke (t.ex. hjälm och kördräkt)	100 %	80 %	70 %	60 %	50 %	10 %	30 %	
Musik- och annan elektronisk utrustning (t.ex. CD/radio, GPS, TV och DVD)	100 %	80 %	70 %	60 %	50 %	10 %	30 %	Fast installerad utrustning
Datautrustning i yrkesmässigt bruk	100 %	90 %	70 %	50 %	30 %	10 %	30 %	Fast installerad utrustning
Skidboxar, transportställningar, mc-väskor	100 %	100 %	90 %	80 %	70 %	10 %	30 %	
Förtält, markiser, sufflett	100 %	90 %	80 %	70 %	60 %	10 %	30 %	
Däck och fälgar vid brand och stöld	100 %	80 %	70 %	60 %	50 %	10 %	30 %	Ej tung trafik
För att försäkringsbolaget skall kunna ersätta föremålet enligt tabellen, bör köpkvitto, garantibevis eller annan tillförlitlig utredning uppvisas.								
Ovanstående värderingstabell gäller förutsatt att föremålen var felfria omedelbart före skadan.								
Beräkningen görs på anskaffningskostnaden för motsvarande nytt föremål.								

23. Försäkringens giltighetsområde

23.1. Försäkringen gäller i hela Europa, samt under transport mellan europeiska länder.

Undantag utgör;
- rättsskyddsförsäkringen, som är i kraft endast i Finland, Norge, Sverige och Danmark.
- den i brand- och stöldförsäkringen ingående bilräddningsförsäkringen gäller endast i Finland, Norge, Sverige och Danmark.

På skador inträffade i Ryssland, Vitryssland, Ukraina och Moldavien tillämpas en fyrdubbel självrisk.
Vid stöldskador i ovannämnda länder är självrisken fyrdubbel, dock minst 25 % av skadans belopp.
Den procentuella minimigränsen vid stöldskada tillämpas inte på lastbilar och bussar i yrkesmässigt bruk samt på släpvagnar med en totalvikt på över 3500 kilogram.

24. Skadefall som ersätts samt begränsningar i samband därmed

24.1. Kollisionsförsäkring (B)

24.1.1. Kollisionsförsäkringen ersätter skada på försäkringsobjektet, som direkt förorsakats av en oförutsedd och mot försäkringsobjektet utifrån plötsligt verkande orsak såsom kollision, slag, körning av vägen, eller vältning av fordonet.

Kollisionsförsäkringen ersätter inte skada på fordonet, som förorsakats av en anordning eller del av själva fordonet.

24.1.2. Kollisionsförsäkringen ersätter skada vid lastning och lossning, som uppstått plötslig och oförutsett på lastbilens eller släpvagnens ram, flak, lyftanordning eller hytt. På denna villkorspunkt tillämpas inte i punkt 24.7.9 nämnda begränsningar angående skador, som är förorsakade av lasten.

Försäkringen ersätter dock inte skada som uppstått om någon del eller anordning som lossnat från lastbilen eller släpvagnen, eller annars gått sönder på fordonskombinationen och förorsakat skadan. Försäkringen ersätter ej heller skada som uppstått av sådan tilläggsanordning eller utrustning som inte uppfyller myndigheternas stadganden och föreskrifter eller som installerats i strid med dem. Försäkringen ersätter inte heller skada på lastbilen, som förorsakats av en anordning eller del av själva fordonet.

24.1.3. Kollisionsförsäkringen ersätter även skada som uppstått då det försäkrade föremålet transporterats med andra fortskaffningsmedel.

24.2. Älgskadeförsäkring (K)

Älgskadeförsäkringen ersätter skada som direkt berott på sammanstötning med älg, ren eller hjort.
Skada som uppstått vid väjning för älg, ren eller hjort ersätts inte från älgskadeförsäkringen.

24.3. Försäkring för dikeskörning vid väjning för älg, ren eller hjort (S)

Försäkring för dikeskörning ersätter skador som direkt förorsakats av körning av vägen vid väjning för älg, ren eller hjort. **Försäkringsskyddet är ej i kraft på tätortsområde.**

24.4. Skadegörelseförsäkring (V)

24.4.1. Skadegörelseförsäkringen ersätter skada som orsakats genom uppsåtlig skadegörelse på det försäkrade föremålet då föremålet för gärningen varit låst, till den del skadan inte ersätts av stöldförsäkringen (se punkt 24.6). Med uppsåtlig skadegörelse avses att någon skadat försäkringsobjektet uttryckligen i syfte att förorsaka skada.

24.4.2. Försäkringen ersätter inte skada:
- **som orsakats med ett annat fordon**
- **då skadetidpunkt eller plats inte kan fastställas**
- **som orsakats i ett olåst fordon**
- **som orsakats via bränsletanken, som varit olåst**

24.4.3. Ersättning utbetalas inte, om gärningen begåtts av försäkringstagaren eller annan i punkt 8 i de allmänna avtalsvillkoren nämnd person eller av någon annan person med dessas vetskap eller i deras närvaro.

24.5. Brandförsäkring (C)

Brandförsäkringen ersätter brandskada som förorsakats av
- eld som kommit lös
- direkt blixtnedslag i själva fordonet

Brandförsäkringen ersätter inte skada;
- **eller felet på själva anordningen, delen eller delarna som förorsakat brandskadan.**
- **som har förorsakats av upphettning, såsom av t.ex. av cigarett.**

Brandskada som inträffat i samband med stöld, olovligt bruk eller bruksstöld, ersätts endast till den del som skadan skulle varit ersättningsbar på stöldförsäkringen.

24.6. Stöldförsäkring (E)

24.6.1. Stöldförsäkringen ersätter skada till följd av att det försäkrade föremålet förlorats eller kommit till skada endast om
- orsaken därtill varit stöld av motorfordonet eller i punkt 22.1 nämnd standard- eller tilläggsutrustning, bruksstöld som avses i strafflagens 28 kapitel 7–9 § eller försök därtill och
- föremålet för gärningen varit låst eller förvarats i låst förvaringsutrymme vid tidpunkten för handlingen (jfr punkt 25.7.). Även en husvagn eller en annan släpvagn som kan kopplas till en person- eller paketbil bör ha varit låst på ett sätt som förhindrar att vagnen kan kopplas till en dragbil.

24.6.2. Försäkringen ersätter stöldskada på utrustningen som förvarats i gemensamma utrymmen endast då någon brutit sig in i det gemensamma utrymmet och därvid anställt skada på konstruktioner eller lås.

24.6.3 Ersättning utbetalas inte, om gärningen begåtts av försäkringstagaren eller av annan i punkt 8 i de allmänna avtalsvillkoren nämnd person eller av någon annan person med dessas vetskap eller i deras närvaro.

24.6.4 Stöldförsäkringen ersätter inte skada till följd av annat brott än stöld eller bruksstöld. Stöldförsäkringen ersätter inte skada till följd av t.ex. bedrägeri, förskingring eller motsvarande brott eller avtalsbrott.

24.6.5 Stöldförsäkringen ersätter skada direkt orsakad av förlust av fordonet, såvida detta inte återfunnits inom 30 dagar från det att försäkringsbolaget skriftligen fått kännedom om händelsen.

24.6.6 Stöldförsäkringen ersätter även skäliga kostnader för det försäkrade föremålets hämtning eller återställande till följd av i punkt 24.6.1 (Stöldförsäkring) nämnd händelse.
Ersättning utbetalas inte för slitage till följd av att det försäkrade föremålet använts.

24.7. Skador och kostnader som faller utanför ersättningsskyldigheten

Försäkringen ersätter inte skada som uppstått:

24.7.1. på fordonets eller fordonskombinationens del eller anordning till följd av konstruktions-, tillverknings- eller materialfel, slitage, bristfälligt underhåll oskicklig eller vårdslös hantering eller då skadan kan ersättas på basis av garanti, varudefekt eller produktansvar.

24.7.2. på motor, växellåda, kraftöverföringsutrustning eller kylsystem på grund av bristfällig olje- eller kylvätskecirkulation eller på grund av användning eller tankande av felakt-

igt bränsle eller vid användning av felaktigt smörjmedel. Denna begränsning gäller inte bilräddningsförsäkringen.

24.7.3. på däck genom explosion.

24.7.4. av vatten vid körning på väg eller område täckt av vatten.

24.7.5. om någon del eller anordning som lossnat från fordonet eller fordonskombinationen eller annars gått sönder på fordonet och förorsakat skadan, såvida den inte är en direkt följd av en händelse som nämns i punkt 24.1.1.(Kollisionsförsäkring) Därtill förutsatt att ersättning utbetalas på kollisionsförsäkringen

24.7.6. genom alltför stor påfrestning på eller överbelastning av fordonet eller del av detta.

24.7.7. vid körning i väglös terräng, såvida fordonet inte till sin konstruktion är avsett för terrängkörning.

24.7.8. genom att fordonet sjunkit genom is annanstans än på allmänt använd vinterväg som uppfyller vägmyndigheternas säkerhetsföreskrifter.

24.7.9. av lasten, djur i fordonet eller av ett föremål i fordonet t.ex. av en cigarett, såvida inte skadan är en direkt följd av i punkterna 24.1.1. (Kollisionsförsäkring) eller 24.2–24.6 (Älgskadeförsäkring, Försäkring för dikeskörning, Skadegörelseförsäkring, Brandförsäkring, Stöldförsäkring) nämnda händelser. Därtill förutsatt att ersättning utbetalas på försäkringen, som följd av nämnda skadefall.

24.7.10. genom köld, regn, frätning, rost eller långsamt verkande fukt.

24.7.11. vid körning på en motorbana eller på ett område eller en vägsträcka som avstängts från allmän trafik. Detta gäller dock inte körundervisning som ges av trafiklärare och som ingår i erforderlig undervisning för erhållandet av körkort.

24.7.12. genom krig, uppror, revolution eller annan därmed jämförbar orsak eller då fordonet har tvångsrekvirerats av myndigheterna.

24.7.13. genom kärnskada som avses i atomansvarslagen.

24.7.14. Försäkringen ersätter inte skaderegleringskostnader, såsom telefon- och resekostnader, den försäkrades inkomstbortfall eller andra motsvarande kostnader.

24.7.15. Försäkringen ersätter inte skador som förorsakats av insekter eller skadedjur, såsom gnagare.

25. Säkerhetsbestämmelser (skyddsföreskrifter)

Säkerhetsbestämmelserna bör följas. Försummelse kan leda till att ersättningen nedsätts eller avböjs (se punkt 6.1.) Skyldighet att iaktta säkerhetsföreskrifter i de allmänna avtalsvillkoren).

25.1. Fordonsföraren bör ha vederbörligt, av myndigheterna utfärdat körkort eller på åldern grundad rätt att framföra fordonet eller fordonskombinationen. Fordonet eller fordonskombinationen får inte framföras, om föraren saknar erforderliga förutsättningar därför på grund av sjukdom, trötthet eller annan liknande orsak (jämför vägtrafiklagens 63 §).

25.2. Fordonet och eventuellt därtill kopplad släpvagn bör vara i betryggande skick i enlighet med stadganden och bestämmelser angående fordon. Till exempel däcken och bromsarna bör vara i skick enligt myndigheternas bestämmelser. *Förordning om användning av fordon på väg 3 kap. Användning av däck och dubbar.*
För förebyggande av stöld, skadegörelse eller åverkan bör fordonet skötas med omsorg. Om man till följd av att ett fordon har fått ett fel eller skadats eller om man på grund av att bränslet tagit slut eller av någon annan orsak har varit tvungen att lämna fordonet under resan, skall fordonet så fort som möjligt flyttas till ett tryggt förvaringsställe. Under anmäld avställningstid eller när fordonet annars är ur bruk en längre tid, skall det varje vecka tillses.
Om det ställe där fordonet förvaras står utanför normala tillsynsmöjligheter, skall man dock övervaka hur fordonet förvaras, antingen genom att själv konstatera situationen på platsen eller genom att situationen på något annat sätt kontrolleras, minst en gång i månaden.

25.3. Fordonets förvaringsutrymme får inte användas till något som helst ändamål som medför risk för brandsäkerheten. Användning av öppen eld och tobaksrökning är förbjudet. Beträffande fordons förvaringsutrymme bör myndigheternas brandskyddsföreskrifter samt bestämmelserna i förordningen om brännbara vätskor iakttas.

25.4. För belysning av motorfordons maskineri, bränsletank eller annan del får endast elektrisk lampa användas.

25.5. För uppvärmning av motor, kraftöverföringsanläggningar eller andra delar eller för uppvärmning av fordonet får förutom standardutrustning endast godkänd anordning användas. Att placera ett täcke i utrymmet mellan motorhuven och motorn är inte tillåtet.

25.6. Då fordonet repareras genom svetsning skall bilkläderseln och övriga antändliga konstruktioner avlägsnas från ett tillräckligt stort område samt erforderlig bevakning och handsläckningsutrustning ombesörjas.

25.7. För förhindrande av stöldskada och förebryggande av annan skada får inte nycklarna till fordonet eller dess förvaringsutrymme lämnas i fordonet. Utanför fordonet får nycklarna ej heller förvaras synliga eller sådant olåst ställe, där en utomstående vet eller kan veta att nycklarna finns. Nycklarna till ett fordon får inte heller förvaras i utrymme där fordonet förvaras, oberoende av om utrymmet är låst eller inte.

25.8. Användare av lyftkran bör ha av myndigheterna utfärdat vederbörligt yrkesexamen eller en tillämplig del av denna. Statsrådets förordning 14§ (403/2008).
Användare av lyftkran bör följa lyftkranens instruktioner angående lyft, lyftkranstillverkarens skyddsföreskrifter samt myndigheternas anvisningar och bestämmelser.
Vid användning av lyftkran bör stödbenen vara ute, samt markens bärbarhet bör vara kontrollerad.

25.9. Fordonets förare bör följa fartbegränsningar, och fordonets hastighet skall anpassas till vad trafiksäkerheten kräver med beaktande bland annat av vägens skick, vädret, föret och sikten.

25.10 Förare av tunga fordon såsom t.ex. lastbilar och bussar bör efterfölja av myndigheter uppgjorda normer och direktiv för kör- och vilotider.

26. Särskilda åtgärder efter inträffad skada (se även punkt 6.2, skyldighet att avvärja och begränsa skada, i de allmänna avtalsvillkoren)

26.1. Försäkringsbolaget bör beredas tillfälle att inspektera det skadade motorfordonet innan reparationen påbörjas. Försäkringsbolaget har rätt att bestämma i vilken verkstad reparationen utförs. **Försäkringsbolaget beställer inte arbetet. Försäkringsbolaget ansvarar inte heller för reparationsarbetets kvalitet.**
26.2. Av försäkringsbolaget företagen skadevärdering, anvisning av verkstad eller annan teknisk skadeutredning utgör inte bekräftelse på att skadan skall ersättas av försäkringsbolaget.

27. Bestämmelser om värdering och ersättning

27.1. Ersättningens omfattning

27.1.1. Försäkringen ersätter direkt sakskada som åsamkats det försäkrade föremålet vid skadefall.

Ersättning utbetalas inte för värdeminskning, ändrings- eller förbättringsarbeten i samband med reparation, tvätt eller annan behandling utan samband med skadan, bränsle, övertidsförhöjningar, flygfrakt eller kostnader som orsakats av att fordonet inte kunnat användas med anledning av skadan.

27.1.2. Förutom direkt sakskada ersätter försäkringen även skäliga kostnader för bärgning av fordonet samt för transport av det skadade fordonet till närmaste verkstad, ifall fordonet inte kan köras dit för egen maskin, till den del dessa kostnader inte ersätts av bilräddningsförsäkringen.

27.2. Beräkning och utbetalning av ersättningsbelopp

27.2.1. Högsta gräns för försäkringsbolagets ersättningsskyldighet utgör vid direkt sakskada det gängse värdet för det försäkrade föremålet eller del av detta. Som gängse värde betraktas det kontantpris som enligt marknadssituationen vid skadetidpunkten allmänt taget kan fås för motorfordonet då det lämnas till försäljning på ändamålsenligt sätt. Vid fastställande av det gängse värdet beaktas dagens marknadspris för i fråga varande fordon eller fordonsmärke, det individuella fordonets skick, utrustning, årsmodell, användningssätt, antalet körkilometer och övriga faktorer som inverkar på priset.

27.2.2. Om det försäkrade föremålet eller en del därav skadats så illa att det inte kan repareras till skäliga kostnader, utgörs skadebeloppet av skillnaden mellan dess gängse värde omedelbart före och efter skadan. Om den skadade egendomen kan repareras, utgörs skadebeloppet av reparationskostnaderna eller ett motsvarande skäligt penningbelopp (jfr punkt 27.2.5).

27.2.3. Avvikande från bestämmelserna i punkt 27.2.2 utgörs skadebeloppet för skada på person-, paket- och husbil som är registrerade i privat bruk samt husvagn registrerad i privatbruk av kontantförsäljningspriset inklusive full bilskatt vid skadetidpunkten för ett nytt likadant fordon (med endast en uppsättning av däck). Om en likadan modell inte mera finns till försäljning, utgörs skadebeloppet av kontantförsäljningspriset inklusive full bilskatt vid skadetidpunkten på den modell som närmast motsvarar det skadade fordonet. Förutsättningarna för ersättning enligt kontantförsäljningspriset är:

- att fordonet har köpts som ny i Finland och vars första registrering för privatbruk har gjorts i Finland.
- att fordonet är registrerat i Finland vid skadehändelsen
- att fordonet skadats innan ett år förflutit sedan det för första gången anmäldes till myndigheterna för registrering och det under sagda tid varit bilförsäkrat och i försäkringstagarens ägo eller varaktiga innehav och
- att fordonet körts högst 25 000 km samt
- att det av skadeförsäkrings bolagets uppskattade beloppet av reparationskostnaderna beräknas uppgå till minst hälften av kontantförsäljningspriset inklusive full bilskatt vid skadetidpunkten på ett nytt likadant fordon eller minst hälften av kontantförsäljningspriset inklusive full bilskatt vid skadetidpunkten på den modell som närmast motsvarar det skadade fordonet om en likadan modell inte mera finns till försäljning.

För superkaskons del är motsvarande gränser två år, högst 50 000 km och minst 40 %.

27.2.3.1. Bilaffär som ägare och innehavare
Försäkringstagaren förlorar inte sin rätt till nyvärdesinlösning enligt punkt 27.2.3 av den anledningen, att fordonet före överlåtelsen till försäkringstagaren då det var nytt ägts och innehafts av en enda bilaffär i Finland, som använt det för demonstrations- och försäljningsändamål i högst 6 månader.

27.2.4. Ersättningsbeloppet utgörs av skadans belopp med avdrag för i punkt 27.4 nämnd självrisk.

27.2.5. Om i samband med reparation av det försäkrade föremålet slitna, rostade eller frätta delar förnyats på grund av att de skadats eller sådana lackerings-, inrednings- eller andra arbeten utförts, till följd av vilka fordonets skick för dessas vidkommande kan anses vara väsentligt bättre än förut, beaktas detta vid beräkning av ersättningen, som minskas i motsvarande grad (jfr punkt 27.2.2).

27.2.6. Försäkringsbolaget fullgör sin ersättningsskyldighet antingen genom att betala reparationskostnaderna, erlägga kontantersättning, inlösa fordonet till gängse värde eller i stället anskaffa ett likvärdigt fordon eller del därav. I enlighet med punkt 27.2.3 kan skadan även ersättas genom anskaffning av ett nytt likadant fordon eller ett fordon av samma värde.

27.2.7. Vid reparation av skadat fordon skall till skick och ålder likvärdiga, brukbara delar användas, om sådana står att få och anskaffningen av dem inte fördröjer reparationsarbetet.

Försäkringsbolaget är inte skyldigt att ersätta sådana skadade delar med nya, vilka genom reparation kan fås i sådant skick att de fyller sitt ändamål.

27.2.8. Om skadans belopp värderas uppgå till minst två tredjedelar av det gängse värdet, har försäkringsbolaget rätt att inlösa det försäkrade föremålet till dess gängse värde (jfr dock punkt 27.2.3).

27.2.9. Om försäkringsobjektet faller under mervärdesskattelagen beaktas mervärdeskatten som avdrag i ersättningen.

27.2.10. Äganderätten till ersatt, försäkrat föremål eller del därav övergår på försäkringsbolaget.

27.2.11 Tabell över ersättningsnivåer för tunga fordons delar och anläggningar (definition av tunga fordon, se punkt 22.2).
Ifall det skadade föremålet eller anläggningen ersätts med ett nytt, tillämpas nedanstående tabell för beräkning av ersättningsbeloppet.
Om vid reparation av skadat fordon används till skick och ålder likvärdiga brukbara delar (= nyttodel), som de skadade delarna varit före skadan, tillämpas inte nedanstående tabell.

ERSÄTTNINGSNIVÅER ANGÅENDE TUNGA FORDON

	Ersättningsnivåer då åldern är					
Utrustning och föremål	Under 3 år	Under 5 år	Under 8 år	Under 10 år	Över 10 år	Anmärkning
Hytt inkl. s.k. säkerhetshytt (CE-märkta)	100 %	80 %	60 %	50 %	40 %	
Tipp	100 %	80 %	60 %	50 %	40 %	
Kran/bakgavellyft	100 %	80 %	60 %	50 %	30 %	
Bytesflakanordningar	100 %	60 %	50 %	40 %	30 %	
Flak	100 %	70 %	50 %	40 %	30 %	Måtten skall vara i enlighet med stadgandena i vägtrafiklagen och myndigheters bestämmelser
Skåp	100 %	80 %	60 %	40 %	30 %	Måtten skall vara i enlighet med stadgandena i vägtrafiklagen och myndigheters bestämmelser
Timmerbank/stöttar	100 %	80 %	60 %	40 %	30 %	
Remtransportband	100 %	60 %	50 %	40 %	30 %	
Axel (kompletta)	100 %	80 %	60 %	40 %	30 %	
Tilläggsvärmare	100 %	70 %	50 %	30 %	30 %	
Kapell/gardin	100 %	100 %	60 %	40 %	30 %	
Frontlastare	80 %	60 %	50 %	30 %	30 %	
Däck	Utlåtande från däckföretag via blankett som användes för beräkning av värde					
	Enligt använda timmar (h)					
	2 000	2 001 - 10 000	10 001 - 15 000	15 001 - 20 000	20 001 -	
Kyl-/värmeaggregat	100 %	70 %	50 %	40 %	30 %	
Värderingstabellen ovan gäller förutsatt att föremålen var felfria omedelbart före skadan.						
Ersättningsberäkningen utgår från den anskaffningskostnad för vilken skadeförsäkringsbolaget skulle få ett nytt motsvarande föremål.						
Ifall nyttodel (begagnad del) används, tillämpas inte ovanstående tabell. Den maximala ersättningen för ifrågavarande föremål kan dock inte överskrida den via tabellen uträknade ersättningen.						
Ifall nyttodel (begagnad del) användes för den i tabellen antecknade utrustningen eller föremål, avdras ingen självrisk då självrisken är 500 euro eller mindre. Om självrisken är större än 500e, avdras från självrisken 500euro, i ovan nämnda situation.						

27.3. Försäkringsbelopp och underförsäkring

27.3.1. Om i försäkringsbrevet införts försäkringsbelopp eller angetts värde som grund för försäkringspremien, utgör dessa inte bekräftelse på det gängse värdet.

27.3.2. Om försäkringsbeloppet understiger det försäkrade föremålets gängse värde, är egendomen underförsäkrad, varvid försäkringsbolaget efter avdrag för självrisk ersätter endast en så stor del av skadans belopp som förhållandet mellan försäkringsbelopp och gängse värde utvisar.

27.4. Självrisk

27.4.1. Vid varje skadefall som ersätts ur kollisionsförsäkringen, försäkringen för dikeskörning, älgskade-, skadegörelse-, brand- eller stöldförsäkringen står försäkringstagaren för en självrisk som antecknats i försäkringsbrevet eller meddelats skriftligt, såvida inte i punkterna 27.4.2. eller 27.4.3. annorlunda stadgats.

27.4.2. Vid skada som ersätts ur kollisionsförsäkring för lastbil står försäkringstagaren för en tilläggssjälvrisk på 25 % av skadebeloppet såvida denna inte uteslutits genom inbetalning av särskilt fastställd tilläggspremie och anteckning därom gjorts i försäkringsbrevet, ifall

- **släpvagn varit kopplad till lastbilen vid skadetillfället**
- **skadan inträffat vid lastning eller lossning av lastbilen eller därtill kopplad släpvagn.**

27.4.3. Beträffande brandskador på motordriven arbetsmaskin tillämpas specialvillkor för motorredskap (se punkt 76).

27.5. Ordningsföljd vid avdrag av självrisk och nedsättning av ersättning

27.5.1. Från skadebeloppet avdras först grundsjälvrisken, därefter i euro angivna tilläggssjälvrisker, och från det belopp som därvid erhålls avdras nedsättningen av ersättningen och i procent angivna självrisker genom på varandra följande räkneoperationer.

27.5.2. Då skadegörelse- och stöldskada samtidigt åsamkats det försäkrade föremålet avdras endast en självrisk.

27.5.3. Då ersättning för samma skadefall utbetalas till samma försäkringstagare även på båtförsäkring, separat brandförsäkring, hemförsäkring och/eller lantbruksförsäkring har försäkringstagaren endast en självrisk, som är den största självrisken i de försäkringar, på vilka ersättningar betalas.

27.5.4 På skador inträffade i Ryssland, Vitryssland, Ukraina och Moldavien tillämpas en fyrdubbel självrisk.
Vid stöldskador i ovannämnda länder är självrisken fyrdubbel, dock minst 25 % av skadans belopp.
Vid stöldskada i dessa länder är självrisken dock minst 25 % av skadans belopp. Den procentuella minimigränsen vid stöldskada tillämpas inte på lastbilar och bussar i yrkesmässigt bruk samt på släpvagnar med en totalvikt på över 3500 kilogram.

30. Bilräddningsförsäkring (F)

31. Syfte med bilräddningsförsäkringen
Bilräddningsförsäkringens syfte är att rädda fordonet bort från skadeplatsen, för att hindra ytterligare skador.

31.1.1. Försäkringsobjekt
Försäkringsobjektet är det i försäkringsbrevet nämnda fordonet samt släpvagn som medföljer under resan.

31.1.2. Försäkrade
Försäkrade är fordonets förare och i fordonet medföljande passagerare. Försäkrat är dock inte på resan medföljande egendom och varor.

31.1.3. Försäkringens giltighetsområde
Försäkringen gäller i hela Europa, med undantag av bilräddningsförsäkring som ingår i brand- och stöldförsäkringen, vilken gäller endast i Finland, Norge, Sverige och Danmark.

32. Skador som ersätts
Försäkringen ersätter, inom giltighetsområdet i enlighet med dessa villkor, extrakostnader såsom resekostnader och övernattningskostnader som förorsakats av reseavbrott då det berott på:

- skada på fordonet
- körning av vägen
- tekniskt fel på fordonet
- det låsta fordonet blivit stulet och det varit nödvändigt att fortsätta resan med annat trafikmedel

Försäkringen ersätter därtill skäliga kostnader för bogsering av det skadade fordonet till närmaste godtagbara verkstad, då det skadade fordonet inte kan köras dit med egen maskin.
Medföljande släpvagns transportkostnader, som uppkommit för att få bort den från skadeplatsen, ersätts högst till ett belopp som motsvarar fordonets bogseringskostnader till närmaste godtagbara verkstad.

32.1.1. Med resa avses färd som redan påbörjats från avreseorten till den planerade bestämmelseorten, övernattningar och normala korta uppehåll under resan medräknade. Tiden mellan ankomsten till en eller flera bestämmelseorter och avresan därifrån anses inte höra till resan.

32.2.1. Ersättningsbestämmelser
Resekostnaderna ersätts räknat enligt kostnaderna för det förmånligaste fortskaffningsmedlet. För fordonsföraren ersätts kostnaderna till hem-, bestämmelse- eller avreseorten och för passagerare till bestämmelse- eller avreseorten. Resekostnaderna ersätts dock högst upp till det belopp som motsvarar resekostnaderna för hemresa.

32.2.2. Maximalt ersättningsbelopp för de i punkt 32 nämnda extrakostnader, är inom Finland begränsat till 300 euro. Kostnadsbelopp som skall ersättas skall bestyrkas med tillbörligt kvitto.

32.2.3. Primär rätt till ersättning för extrakostnader har fordonets ägare och innehavare, om de medföljer på resan. I annat fall har fordonets förare primär rätt till ersättning för extra kostnader.

32.2.4. I stället för bogseringskostnaderna och högst intill det belopp dessa uppgår till kan ersättning betalas för montörens rese- och arbetskostnader som orsakas av att skadan eller felet repareras på skadeplatsen.

32.2.5. Då reseavbrottet har berott på skada eller fel på fordonet, skall på begäran verkstadens intyg och/eller annan tillbörlig utredning uppvisas.

32.2.6. På ersättning som utbetalas från försäkringen tillämpas inte självrisk.

33. Begränsningar i ersättningsansvaret

33.1. Försäkringen ersätter inte skada som förorsakats av
- **att bränslet tagit slut, ej heller då laddningen på energikällan tagit slut då fordonet fordonets energikälla är elektricitet.**
- **att användbart reservdäck eller lappningsutrustning eller arbetsredskap samt nycklar till spärrbultar, som behövs för byte av däck saknas.**
- **att fordonets nyckel tappats, brustit eller lämnats i låst fordon**
- **alltför stor påfrestning på eller överbelastning av fordonet eller del av detta.**
- **att fordonet på grund av köld, regn eller andra dylika väderleksförhållanden inte kan fås i gång eller i rörelse**
- **att fordonet sjunkit genom is annanstans än på allmänt använd vinterväg som uppfyller vägmyndigheternas säkerhetsföreskrifter**
- **att fordonet deltagit i tävling eller träning härför.**
- **körning på en motorbana eller på ett område eller en vägsträcka som avstängts från allmän trafik. Detta gäller dock inte körundervisning som ges av trafiklärare och som ingår i erforderlig undervisning för erhållandet av körkort.**

33.2. Ersättningen kan nedsättas eller kravet på ersättning avslås om skadan har förorsakats av att försäkringstagaren eller med honom i punkt 8 i de allmänna avtalsvillkoren likställd person har underlåtit att följa säkerhetsbestämmelserna i punkt 25 av dessa villkor eller vållat skadan under förhållanden som definieras i punkt 7 i de allmänna avtalsvillkoren.

33.3. För körning av det försäkrade fordonet till hem-, bestämmelse- eller avreseorten betalas inte kilometerersättning.

33.4. Försäkringen ersätter inte skaderegleringskostnader, såsom telefonkostnader, eller den försäkrades inkomstbortfall eller andra motsvarande kostnader, såsom dagtraktamenten.

33.5. Tilläggskostnader förorsakade av transport av andra eller annat än fordonets förare eller passagerare ersätts inte.

33.6. Utanför ersättningsskyldigheten faller kostnader som skulle ha uppstått oberoende av reseavbrottet.

34. Tilläggsbestämmelser gällande avbruten resa annanstans än i Finland

34.1. Försäkringen ersätter transport av fordon som skadats så att det inte går att reparera, eller reparerat eller återfunnet fordon till hem-, bestämmelse- eller avreseorten med billigaste möjliga transportmedel, högst till ett belopp som motsvarar transport av fordonet till hemorten, samt resekostnaderna för de försäkrade enligt ersättningsbestämmelserna, om resan inte kunnat fortsättas på grund av att
- reparation för återställande av fordonet i användbart skick efter skada eller fel som uppkommit under resan tar så lång tid, minst tre (3) arbetsdagar om skadan inträffat annanstans än i Finland, att det därför varit nödvändigt att fortsätta resan med annat trafikmedel
- det låsta fordonet blivit stulet och det varit nödvändigt att fortsätta resan med annat trafikmedel.

34.2. Om skadan inträffat annanstans än i Finland ersätts även skäliga fraktkostnader för nödvändiga reservdelar, som särskilt beställts för reparation av fordonet så att dess skick motsvarar trafiksäkerhetsbestämmelserna, samt dessutom importtull, ifall det varit nödvändigt att beställa delen från ett annat land.

34.3. Försäkringen ersätter även skäliga kostnader för transport av fordonet eller fordonskombinationen till hemorten i de fall, då föraren plötsligt insjuknat eller varit med om ett olycksfall utomlands och p.g.a. av detta inte själv kan fortsätta resan, eller då föraren avlidit utomlands. Dessa kostnader ersätts dock inte om någon av passagerarna har erforderligt körkort för framförande av fordonet eller fordonskombinationen.

34.4. Om skadan inträffat annanstans än i Norden, arrangeras resan eller transporten vanligen genom förmedling av SOS-International A/S. Då försäkringsbolaget eller SOS-International A/S på begäran ger hjälp med anledning av skadefall, är varken försäkringsbolaget eller SOS-International A/S ansvarigt eller ersättningsskyldigt för skada, som uppstått

34.4.1. till följd av hjälpåtgärden

34.4.2. under transport på fordonet, dess förare, passagerare eller dess bagage eller andra tillhörigheter, såvida inte skadan vållats av förare som försäkringsbolaget eller SOS International A/S ställt till förfogande eller

34.4.3. på grund av försening vid transporten.

34.5. Om reseavbrottet inträffat annanstans än i Finland tillämpas inte ersättningsgränsen 300 euro. I övrigt tillämpas ovan nämnda bilräddningsförsäkringsvillkors punkterna 31.– 32.2.6. samt begränsningar i ersättningsansvaret punkterna 33.1–33.6.

35. Möjlighet till lån om skadan inträffar utanför Finland

35.1. Om skada inträffat annanstans än i Finland har försäkringstagaren och fordonsföraren möjlighet att få lån för täckande av följande kostnader:
- kostnader för reparation, som är nödvändig för att försätta fordonet i trafiksäkert skick
- teknisk och juridisk rådgivning
- kostnader för förares eller passagerares hemresa i andra fall än de som nämns i punkt 34.1.

35.2. Försäkringstagaren eller fordonsföraren bör rikta sin låneansökan till SOS-International A/S huvudkontor i Köpenhamn, som har rätt att pröva lånebeloppets storlek i varje enskilt fall, dock högst upp till 680 euro per fall. Lån beviljas dock inte, om det belopp som behövs för täckande av ovannämnda kostnader understiger 35 euro.

35.3. Låntagaren skall återbetala lånet till försäkringsbolaget inklusive ränta enligt räntelagen inom en månad från den tidpunkt då krav på återbetalning framställts till honom. Samtidigt skall han betala eventuella expeditionsavgifter som hänför sig till lånet.

35.4. Om lånet använts för betalning av skada eller kostnad som omfattas av trafik- eller ansvarsförsäkring, övergår rätten till ersättning som utbetalas från trafik- eller ansvarsförsäkringen på försäkringsbolaget. Beviljat lånebelopp anses härvid som från nämnda försäkringar utbetald ersättning.

40. Rättsskyddsförsäkring (G)

41. Försäkringens ändamål
Ändamålet med försäkringen är att ersätta den försäkrades nödvändiga och skäliga advokat- och rättegångskostnader som förorsakats av anlitande av juristhjälp i samband med ägande, framförande och innehav av i försäkringsbrevet nämnt motorfordon i tviste-, brott- och ansökningsmål i försäkringsfall som avses i punkt 44.

42. De försäkrade
Försäkrade är i försäkringsbrevet nämnt fordons ägare, innehavare och förare, var och en i denna egenskap.

43. Domstolar och försäkringens giltighetsområde
Den försäkrade kan använda sig av försäkringen i ärenden som i Finland omedelbart kan anhängiggöras vid tingsrätter eller vid motsvarande utländska domstolar i länder som nämns i punkt 23.1 i bilförsäkringens sakförsäkringsvillkor. Försäkringen ersätter sålunda inte kostnader i ärenden som behandlas av administrativa myndigheter eller specialdomstolar, t.ex. länsstyrelser, förvaltningsdomstolar, försäkringsdomstolen, arbetsdomstolen, marknadsdomstolen eller högsta förvaltningsdomstolen eller av utländska administrativa myndigheter eller specialdomstolar.

44. Försäkringsfall som ersätts

44.1. Definition på försäkringsfall
Med försäkringsfall som ersätts från försäkringen avses

i tviste- och ansökningsmål
- uppkomst av tvist. En tvist har uppkommit, då ett till grunderna och beloppet individualiserat krav har gjorts stridigt till grunderna eller beloppet.

i brottmål
– då den försäkrade är svarande
- väckande av åtal, då allmän åklagare mot den försäkrade driver åtal som grundar sig på användande av motorfordon i trafiken
- väckande eller fullföljande av åtal mot den försäkrade från målsägandens sida, då allmän åklagare beslutat att inte väcka åtal eller nedlagt åtalet. Åtal har väckts, då målsägandens stämningsansökan har inkommit till tingsrättens kansli. Åtal har fullföljts, då målsäganden skriftligen till domstol har meddelat om drivande av åtal efter det att allmän åklagare har nedlagt åtalet.

– då den försäkrade är målsägande
- bestridande av målsägandens privaträttsliga krav till grunderna eller beloppet.

Det åtal eller stridiggjorda krav som försäkringsfallet avser bör grunda sig på händelse, förhållande, rättshandling eller rättskränkning som inträffat under försäkringens giltighetstid.

44.2. Ett och samma försäkringsfall
Det är fråga om ett och samma försäkringsfall, då
- två eller flera med denna försäkring försäkrade står på samma sida i tviste-, brott- eller ansökningsmål; eller
- den försäkrade har flera tviste-, brott- och ansökningsmål, vilka grundar sig på samma händelse, förhållande, rättshandling eller rättskränkning.

45. Begränsningar i samband med försäkringsfall

Försäkringen ersätter inte kostnader som förorsakats den försäkrade i ärenden,
1) där bestridande av krav inte kan visas
2) där det är fråga om annat ärende än sådant som gäller fordons ägande, innehav eller framförande och som ansluter sig till den försäkrades arbete, yrkesutövande, närings- eller förvärvsverksamhet
3) där det är fråga om trafiktillstånd som krävs för idkande av tillståndspliktig person- eller godstrafik eller om idkande av olovlig trafik
4) som är av ringa betydelse för den försäkrade
5) där de med denna försäkring försäkrade är motparter; försäkringen ersätter dock försäkringstagarens kostnader samt fordonsförarens försvarskostnader då åtalet gäller motorfordons användning i trafik
6) där mål som allmän åklagare driver mot den försäkrade gäller rattfylleri, grovt rattfylleri, smitning i vägtrafik eller överlämnande av fortskaffningsmedel till berusad
7) där mål som allmän åklagare driver mot den försäkrade gäller grovt äventyrande av trafiksäkerheten eller äventyrande av trafiksäkerheten eller trafikförseelse som baserar sig på överhastighet
8) där åtal som allmän åklagare driver mot den försäkrade gäller uppsåtlig handling eller grov vårdslöshet
9) som gäller framförande av fordon utan rätt
10) som gäller utfärdande av körförbud för föraren. Om emellertid körförbud som utfärdats på grunder som nämns i vägtrafiklagens 75 § 2 moment 3 punkt har upphävts genom allmän domstols beslut som vunnit laga kraft, ersätts de kostnader som förorsakats av upphävandet av körförbudet.
11) som gäller skadeånds- eller annat krav som med stöd av ovan i punkterna 6-10 avsedda handlingar rests mot den försäkrade
12) som gäller av den försäkrade framfört privaträttsligt anspråk, som grundar sig på sådan handling, för vilken han dömts till straff eller beviljats åtalseftergift eller icke dömts till straff med stöd av specialstadganden. Om skadeståndskravet emellertid grundar sig på handling, för vilken den försäkrade dömts till straff för äventyrande av trafiksäkerheten eller för trafikförseelse, ersätts de kostnader som föranleds av framställandet av skadeståndskravet.
13) som gäller konkurs
14) som gäller utmätning, i lagen om utmätning avsedd verkställighetstvist eller verkställighet som hänför sig till utmätning
15) där det är fråga om förfarande enligt lagarna om företagssanering eller skuldsanering för privatpersoner eller frivillig skuldsanering för lantbruksidkare enligt lantbruksnäringslagen
16) där det är fråga om huruvida kostnader som förorsakats av försäkringsfall som anmälts av den försäkrade antingen helt eller delvis bör ersättas från denna rättsskyddsförsäkring
17) som behandlas såsom grupptalan.

46. Åtgärder vid inträffat försäkringsfall

46.1 Om den försäkrade önskar använda sig av försäkringen bör därom på förhand skriftligen anmälas till försäkringsbolaget. Försäkringsbolaget skall i detta fall tillställa den försäkrade ett skriftligt ersättningsbeslut.

46.2 Den försäkrade skall som sitt ombud anlita advokat eller annan jurist. Om den försäkrade överhuvudtaget inte anlitar ombud eller som sitt ombud anlitar någon annan än en person som avlagt juris kandidatexamen eller motsvarande utländsk examen utbetalas ingen ersättning från försäkringen.

46.3 Den försäkrade skall vid rättegången och under förhandlingar om förlikning av motparten kräva ersättning till fullt belopp för sina advokat- och rättegångskostnader. Om den försäkrade utan motiverad orsak inte kräver ersättning för sina kostnader av

motparten kan ersättningen från försäkringen enligt lagen om försäkringsavtal nedsättas eller helt avslås.

46.4 Den försäkrade har inte rätt att med bindande verkan för försäkringsbolaget medge beloppet av kostnaderna för ärendets skötsel. Ersättning som den försäkrade eventuellt betalat till sitt ombud som ersättning för ombudets arvoden och kostnader har inte bindande verkan för försäkringsbolaget vid bedömning av huruvida rättegångskostnaderna är skäliga.

47. Ersättningsbestämmelser

47.1 Försäkringsbelopp
Det i försäkringsbrevet antecknade försäkringsbeloppet utgör i varje försäkringsfall högsta gräns för försäkringsbolagets ersättningsskyldighet.

47.2 Självrisk
De kostnader som ersätts minskas med det i försäkringsbrevet antecknade självriskbeloppet.

47.3 Kostnader som ersätts
Försäkringen ersätter av försäkringsfallet förorsakade nödvändiga och skäliga advokat- och rättegångskostnader för den försäkrade enligt följande:

47.3.1. I tvist och ansökningsmål
Den försäkrades kostnader för anlitande av ombud och för vittnesmål.
Om förutsättningen för att ett ärende kan hänskjutas till prövning av domstol är rättshandling eller beslut fattat av något organ eller vid någon förrättning, ersätts kostnaderna från och med det att ärendet kan hänskjutas till behandling vid tingsrätt eller motsvarande utländsk domstol.

47.3.2. Ärende som är föremål för skiljemannaförfarande eller medling Den försäkrades kostnader för anlitande av ombud och för vittnesmål. Skiljemans arvoden och kostnader ersätts dock inte.

47.3.3. I brottmål
47.3.3.1. Som målsägande
Den försäkrades rättegångskostnader för anlitande av ombud och för vittnesmål till den del det vid rättegången är fråga om den försäkrades annat privaträttsligt krav till följd av brott än rättegångskostnader.

47.3.3.2. Som svarande
Den försäkrades försvarskostnader för anlitande av ombud och för vittnesmål i brottmål som nämns i punkt 44.1.

47.3.4. Sökande av ändring hos högsta domstolen
Om sökande av ändring hos högsta domstolen förutsätter besvärstillstånd ersätter försäkringen kostnaderna för sökande av ändring endast i det fall att tillstånd beviljats.
Kostnader på grund av användning av extraordinära rättsmedel ersätts endast om högsta domstolen har godkänt klagan, återbrytande av dom eller återställt försutten fatalietid.

47.3.5. Gemensamt intresse
Om det i ärende är fråga om i väsentlig grad annat än den försäkrades eget intresse eller den försäkrade i försäkringsfall har att bevaka ett gemensamt intresse med sådana som inte är försäkrade med denna försäkring, ersätter försäkringen endast den del av kostnaderna som kan anses utgöra den försäkrades andel.

47.4. Ersättningens belopp och uträkning av ersättningen samt mervärdesskatt
De advokat- och rättegångskostnader som ersätts från försäkringen bestäms enligt vad som i rättegångsbalken och lagen om rättegång i brottmål stadgas om rättegångskostnader. Om domstol inte, på grund av parternas medgivande, i sitt utslag har uttalat sig om advokat- eller rättegångskostnader, eller om ärendet har avgjorts genom förlikning, bestäms de kostnader som ersätts också med beaktande av i motsvarande ärenden vanligen utdömda eller erlagda kostnader.
För anlitande av ombud ersätts skäligt arvode för ombudets arbete och nödvändiga kostnader. Vid bestämmandet av arvodets och kostnadernas skälighet beaktas värdet av den förmån som gjorts stridig, ärendets svårighet och omfattning samt det utförda arbetets mängd och kvalitet.
Om den försäkrade enligt mervärdesskattelagen har rätt att dra av eller anhålla om att få tillbaka den mervärdesskatt som ingår i advokatfaktura eller rättegångskostnader minskas ersättningen med den ifrågavarande skatten.

47.5. Kostnader som försäkringen inte ersätter
Försäkringen ersätter inte
1) motpartens rättegångskostnader som den försäkrade genom dom eller avtal ålagts att betala. Motpartens rättegångskostnader som den försäkrade ålagts att betala ersätts dock på samma villkor som den försäkrades egna advokatkostnader då
- **den försäkrade vid rättegång biträtts av konsumentombudsmannen eller hans underlydande och behandlingen av den försäkrades ärende har varit viktigt med tanke på tillämpning av lag och konsumenternas allmänna intresse, eller**
- **den försäkrades motpart i ett ärende huvudsakligen har underlåtit att följa konsumentklagonämndens, Försäkringsnämndens eller annat motsvarande organs beslut, som till tvistens centrala delar är positivt för den försäkrade**

2) kostnader förorsakade av verkställande av dom eller utslag
3) den försäkrades tidsspillan, eget arbete, förlorad inkomst eller förtjänst, rese- eller uppehållskostnader, inte heller den tilläggskostnad som uppstår vid byte av ombud eller genom den försäkrades eget kostnadshöjande eller onödiga kostnader förorsakande förfarande
4) kostnader som förorsakas av införskaffande av juridiskt sakkunnigutlåtande
5) kostnader som förorsakas av brottsanmälan eller begäran om undersökning eller förundersökning i brottmål
6) kostnader för sådana omständigheter eller bevis som domstolen inte beaktar på grund av att de framförts för sent
7) kostnader som den försäkrade eller hans ombud förorsakat
genom att utebli från domstolen, genom att inte iaktta domstolens förordnanden eller genom att lägga fram ett påstående, som de har vetat eller hade bort veta vara obefogat, eller kostnader som de i övrigt genom att förlänga rättegången uppsåtligen eller av oaktsamhet förorsakat
8) kostnader för rättegång, som den försäkrade eller hans ombud inlett utan att motparten givit anledning därtill, eller i övrigt uppsåtligen eller av oaktsamhet föranlett en onödig rättegång
9) skiljemans arvoden och kostnader.

47.6. Övriga ersättningsbestämmelser

47.6.1. Försäkringsbolaget betalar ersättning för den försäkrades advokat- och rättegångskostnader efter det att domstols utslag vunnit laga kraft eller förlikning nåtts.

47.6.2. Om den försäkrade enligt mervärdesskattelagen har rätt att dra av den mervärdesskatt som ingår i advokatfaktura betalar försäkringsbolaget ersättning till den försäkrade för advokat- och rättegångskostnader mot av den försäkrade betald faktura.

47.6.3. Som minskning av försäkringsbolagets ersättningsskyldighet bör räknas den kostnadsersättning, som den försäkrades motpart har ådömts eller förbundit sig att betala till den försäkrade, såvida denna ersättning kunnat inkasseras av den betalningsskyldige.

47.6.4. Om motparten har ådömts eller förbundit sig att till den försäkrade betala kostnadsersättning, som vid utbetalning av ersättning från försäkringen är obetald, är den försäkrade innan ersättningen utbetalas skyldig att överföra sin rätt till kostnadsersättning på försäkringsbolaget upp till det ersättningsbelopp som utbetalas från försäkringen. Om den försäkrade själv varit

tvungen att betala en del av sina kostnader på grund av att kostnaderna överstiger det i punkt 47.1 nämnda högsta ersättningsbeloppet, är den försäkrade skyldig att till försäkringsbolaget överföra den del av motpartens kostnadsersättning som överskrider den del som den försäkrade själv betalat.

47.6.5. Om kostnadsersättning som den försäkrades motpart genom dom eller avtal ålagts att betala har betalats till den försäkrade eller han i övrigt fått räkna den tillgodo, skall den försäkrade till försäkringsbolaget återbetala kostnadsersättningen inklusive ränta upp till det försäkringsbelopp som utbetalats från försäkringen.

50. Tilläggsskyddsförsäkringar

51. Glasförsäkring (D)

51.1. Försäkringens ändamål
Försäkringens ändamål är att ersätta sådan skada på det i försäkringsbrevet nämnda motordrivna fordonets fönsterglas som uppstått genom direkt slag mot rutan och som haft till följd att rutan med beaktande av trafiksäkerhetskraven måste repareras eller förnyas. Med fönsterglas avses vindrutor, dörrfönster och bakrutor.
Glasförsäkringen ersätter ej takkonstruktioner av glas såsom takfönster, takluckor och glastak.
Ersättning utbetalas inte för skada till följd av sammanstötning, dikeskörning eller vältning. Sådana skador ersätts ur kollisionsförsäkringen.

51.2. Självrisk

51.2.1. På ersättning, som utbetalas ur försäkringen tillämpas inte självrisk, såvida inte i försäkringsbrevet annorlunda antecknats.

51.3. I övrigt tillämpas de allmänna bilförsäkringsvillkoren.

52. Avbetalnings- bilintecknings- och leasingförsäkring (H).

52.1. Försäkringens ändamål
Om ersättning för skada inte utbetalas. av den anledningen, att objektet för handlingen inte varit låst eller placerat i låst förvaringsutrymme enligt punkt 24.6, att skadan sker då fordonet är upplagt eller anmält som avställd och skadan avböjs pga. försummelse av i allmänna avtalsvillkor punkt 4.3.1 nämnda bestämmelser, eller om ersättningen avböjs eller nedsätts enligt i punkt 24.4.3, 24.6.3, 24.7.6–24.7.9, 24.7.15 eller 25.1–25.2 eller punkt 6 eller 7 i de allmänna avtalsvillkoren nämnda grunder, är fordonets säljare, panthavare, bilinteckningshavare eller den som hyr ut fordonet berättigad att erhålla ersättning ur denna försäkring.
Ersättning utbetalas inte, om den ersättningsberättigade var eller borde ha varit medveten om den omständighet som medförde avslag eller nedsättning av ersättningen.

52.2. Försäkringens giltighet
Försäkringen är i kraft högst lika länge som försäkringens grunddel och upphör alltid sedan avbetalningsraterna eller bilinteckningslånet till fullo erlagts.

52.3. Beräkning och utbetalning av ersättningsbeloppet

52.3.1. Försäkringstagaren står vid varje skadefall för en självrisk av samma storlek som den självrisk vilken tillämpas på ett likadant skadefall som ersätts ur försäkringens grunddel.
Självrisken avdras från summan av skadebeloppet beräknat enligt stadgandena i försäkringens grunddel och i dennas tilläggsskyddsförsäkring och den tillämpas bara en gång på ett och samma skadefall.

52.3.2. Av skadebeloppet enligt punkt 27.2 från vilket självrisken avdragits utbetalas i ersättning den del av ersättningen ur försäkringens grunddel som nedsatts eller avböjts.

52.3.3. Det ersättningsbelopp som utbetalas ur försäkringen uppgår dock högst till säljarens eller panthavarens fordran enligt villkoren i avbetalningskontraktet eller till den obetalda andelen av bilinteckningslånet vid skadetillfället.

52.3.4. Försäkringsbolaget är berättigat att återfå utbetald ersättning av fordonets innehavare, den som hyrt fordonet, skadevållaren, eller då det gäller bilinteckningsförsäkring, även av fordonets ägare. Rätten att återfå utbetald ersättning övergår på försäkringsbolaget sedan utbetalning skett. Säljaren liksom även bilinteckningshavaren eller den som hyr ut fordonet är skyldiga att på allt sätt bistå försäkringsbolaget vid återindrivningen av ersättningen.

52.4. I övrigt tillämpas de allmänna bilförsäkringsvillkoren.

53. Avbrottsförsäkring (R)

53.1. Försäkringens ändamål
Försäkringens ändamål är att enligt dessa villkor ersätta de förlorade användningsdagarna för det i försäkringsbrevet nämnda fordonet vid i punkterna 24.1–24.6 och 51.1 nämnda skadefall för vilka ersättning utbetalas på försäkringen

53.2. Bestämmelser om ersättning

53.2.1. Ersättningens omfattning
Såsom förlorade användningsdagar för fordon som inte är i körbart skick räknas fulla dygn från dagen efter skadedagen tills fordonet är färdigt på verkstaden att levereras, ett annat fordon överlåts åt försäkringstagaren eller försäkringstagaren återfår det stulna fordonet, inberäknat dagen för överlåtelsen eller återlämnandet. För väntetid på reservdelar eller på att reparationen skall påbörjas ersätts såsom förlorade användningsdagar dock totalt högst 7 dagar. Om fordonet är i körbart skick räknas de förlorade användningsdagarna från den dag fordonet inlämnas på verkstaden sedan man försäkrat sig om att alla behövliga reservdelar finns till hands och att fordonet inte i onödan blir stående på verkstaden över lördagar och helgdagar.
Som förlorade användningsdagar anses dock inte:

- **den ökning av förlorade dagar som orsakats av försäkringstagarens ovarsamhet eller annan åtgärd av denne, exempelvis om ett fordon som inte är i körbart skick, inte omedelbart har förts till verkstad**
- **den tilläggstid som orsakas av riksomfattande arbetskonflikt (se även punkt 26).**

53.2.2. Beräkning och utbetalning av ersättning

53.2.2.1. Vid varje skadefall har försäkringstagaren en självrisktid om ett dygn.

53.2.2.2. Vid de i punkterna 24.1–24.5. och 51.1. nämnda skadefallen utbetalas ersättning för förlorade användningsdagar under högst 30 dygn med avdrag för ett dygns självrisktid. Om fordonet skadats så att reparationskostnaderna överstiger i punkt 27.2.3 eller 27.2.8 fastställda inlösningsbelopp, utbetalas dock ersättning för högst 14 dygn med avdrag för ett dygns självrisktid.

- För skadefall som nämnts i punkt 24.6 utbetalas ersättning för förlorade användningsdagar under högst 30 dygn, med avdrag för ett dygns självrisktid, från det att stölden av bilen anmälts till polismyndigheterna.

53.2.2.3. Samordningar av ersättningar
Dagsersättning utbetalas inte till den del försäkringstagaren har rätt till motsvarande ersättning ur trafikförsäkring eller annan försäkring för samma tid.
Om den försäkrade har rätt att för samma tid få ersättning för bilhyrningskostnaderna ur en trafik- eller annan försäkring, betalas som ersättning dock den del av hyrningskostnaderna som skall betalas av den försäkrade själv, dock så att det per dag betalas högst den överenskomna dagsersättningens belopp.
Bränsle, avgift för slopad självrisk eller andra frivilliga avgifter i samband med bilhyrningen ersätts dock inte.

53.3. I övrigt tillämpas bestämmelserna i de allmänna bilförsäkringsvillkoren.

54. Tilläggsförsäkring för uthyrningsfordon (P)

54.1. Försäkringens ändamål
Försäkringens ändamål är att enligt bilförsäkringsvillkoren och dessa särskilda villkor för uthyrningsbilar ersätta direkt sakskada, som åsamkats försäkringstagaren på grund av att föremålet för försäkringen förlorats till följd av bedrägeri eller förskingring, då fordonet inte återlämnats och det förflutit 30 dygn sedan anmälan därom gjorts till polismyndighet.

54.2. Föremålet för försäkringen
Föremål för försäkringen är i försäkringsbrevet nämnda fordon utan förare som mot betalning ställs till allmänhetens förfogande eller uthyrs genom leasingavtal.

54.3. Försäkringens giltighet
Försäkringen är giltig endast om:

- hyrestagaren är bosatt eller har en känd vistelseadress i Finland
- hyrestagaren har, innan fordonet överlämnas, bevisat sin identitet med körkort från vilket kundens fullständiga namn och personbeteckning har antecknats i hyreskontraktet
- förskottsbetalning vid uthyrning har betalats med kreditkort eller finländskt bankkort, och de direktiv som kreditbolagen har gett har följts.
- bilen inte har återlämnats vid den tidpunkt som överenskommits i hyreskontraktet, skall försäkringstagaren utan dröjsmål göra anmälan därom till polismyndighet, och kräva straff åt gärningsmannen. Försäkringstagaren är dessutom skyldig att vidta alla åtgärder som står till buds för att återfå den uteblivna bilen.

54.4. Självrisk och utbetalning av ersättning
Avvikande från punkt 27.4 i bilförsäkringsvillkoren står försäkringstagaren i varje skadefall som ersätts för en självrisk på 10 % av skadebeloppet, dock minst den självrisk som nämns i försäkringsbrevet.
I ersättning utbetalas det gängse värde som fordonet hade vid tidpunkten för uthyrningen, med avdrag för självrisken.

76. Specialvillkor för motorredskap

76.1. Särskilda skyddsföreskrifter
Beträffande motorredskap bör förutom bestämmelserna i punkt 25 i de allmänna bilförsäkringsvillkoren följande särskilda skyddsföreskrifter iakttas.

76.1.1. Motorredskap vars egenvikt överstiger tre ton, bör utrustas med minst två köldhärdiga pulversläckare av klass AB 111 E, vars storlek är minst 6 kg. Pulversläckarens funktionsduglighet bör kontrolleras genom översyn minst vart halvår.

76.1.2. Om motorredskapets motor uppvärms med av Försäkringsbolagens Bilreparationskommitté godkänt värmeaggregat, som saknar flamprotektor och som fungerar med flytande bränsle eller flytgas, bör uppvärmningen ske under fortlöpande övervakning.

76.1.3. Om motorredskap uppvärms med låga, öppen eld eller glöd eller med annat än av Försäkringsbolagens Bilreparationskommitté godkänt värmeaggregat, som saknar flamprotektor och som fungerar med flytande bränsle eller flytgas, bör uppvärmningen ske under fortlöpande övervakning på nära håll.

76.2. Specialsjälvrisker vid brandskada

76.2.1. Avvikande från punkt 27.4 i de allmänna bilförsäkringsvillkoren står försäkringstagaren i varje skadefall med nedannämnda undantag för en självrisk på 500 euro.

76.2.2. Om i punkt 76.1.1 eller 76.1.2 nämnd skyddsföreskrift försummas står försäkringstagaren i varje skadefall för en självrisk på 25 % av skadebeloppet, dock minst 500 euro.

76.2.3. Om motorredskap uppvärms på ovan i punkt 76.1.3 nämnt sätt står försäkringstagaren i varje skadefall för en självrisk på 50 % av skadebeloppet, dock minst 500 euro. Försummas den övervakning som förutsetts, då motorredskap uppvärms på det sätt som nämns i punkt 76.1.3 utbetalas inte ersättning.

76.2.4. Vid samma skadefall tillämpas endast en specialsjälvrisk, den till beloppet största. Specialsjälvrisken avdras efter det att ersättningsbeloppet först fastställts enligt de övriga punkterna i de allmänna bilförsäkringsvillkoren.

RÄTTIGHETER OCH SKYLDIGHETER SOM FÖLJER AV LAGEN OM FÖRSÄKRINGSAVTAL

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. VISSA CENTRALA BEGREPP
2. LÄMNANDE AV INFORMATION INNAN FÖRSÄKRINGSAVTALET INGÅS
2.1 Försäkringsbolagets informationsplikt (5 § och 9 §)
2.1.1 Informationsplikt gentemot icke-konsumenter
2.2 Försäkringstagarens och den försäkrades upplysningsplikt (22 §, 23 § och 34 §)
3. ANSVARETS INTRÄDANDE OCH FÖRSÄKRINGSAVTALETS GILTIGHET
3.1 Ansvarets inträdande (11 §)
3.2 Försäkringsavtalets giltighet (16 §)
4. PREMIE
4.1 Premiebetalning (38 §)
4.2 Dröjsmål med premien (40 §)
4.3 Återbetalning av premie efter att avtalet upphört (45 §)
5. LÄMNANDE AV INFORMATION UNDER AVTALETS GILTIGHETSTID
5.1 Försäkringsbolagets informationsplikt (6 §, 7 § och 9 §)
5.1.1 Informationsplikt gentemot icke-konsumenter
5.2 Försäkringstagarens upplysningsplikt vid fareökning (26 § och 34 §)
6. SKYLDIGHET ATT FÖRHINDRA OCH BEGRÄNSA UPPKOMST AV SKADA
6.1 Skyldighet att iaktta säkerhetsföreskrifter (31 § och 34 §)6.2 Skyldighet att avvärja och begränsa en skada (räddningsplikt)
7. FÖRORSAKANDE AV FÖRSÄKRINGSFALL (30 § och 34 §)
7.1 Uppsåtligt förorsakande av försäkringsfall
7.2 Grov oaktsamhet samt bruk av alkohol eller narkotika
7.3 Inverkan av alkohol eller annat rusmedel på skada vid motorfordonsförsäkringar
8. IDENTIFIKATION (33 §)
9. OTILLRÄKNELIGHET OCH NÖDLÄGE (36 §)
10. ERSÄTTNINGSFÖRFARANDE
10.1 Ersättningssökandens skyldigheter (69 § och 72 §)
10.2 Preskription av rätt till ersättning (73 §)
10.3 Försäkringsbolagets skyldigheter (7 §, 8 §, 9 §, 67 §, 68 § och 70 §)
10.4 Kvittning
11. FÖRSÄKRINGSERSÄTTNING
11.1 Överförsäkring och berikandeförbud (57 §)
11.2 Underförsäkring (58 §)
12. SÖKANDE AV ÄNDRING I FÖRSÄKRINGSBOLAGETS BESLUT (8 §, 68 § och 74 §)
12.1 Självrättelse
12.2 Försäkrings- och finansrådgivningen och nämnder som utfärdar rekommendationer om avgöranden
12.3 Tingsrätt
13. FÖRSÄKRINGSBOLAGETS REGRESSRÄTT (75 §)
13.1 Försäkringsbolagets regressrätt gentemot tredje man
13.2 Försäkringsbolagets regressrätt gentemot försäkringstagaren, den försäkrade eller person som identifieras med den försäkrade
14. ÄNDRING AV FÖRSÄKRINGSAVTAL
14.1 Ändring av avtalsvillkor under försäkringsperioden (18 §)
14.2 Ändring av avtalsvillkor vid övergång till ny försäkringsperiod (19 §)
15. FÖRSÄKRINGSAVTALETS UPPHÖRANDE
15.1 Försäkringstagarens rätt att säga upp försäkringen (12 §)
15.2 Försäkringsbolagets rätt att säga upp försäkringen under försäkringsperioden (15 §)
15.3 Försäkringsbolagets rätt att säga upp försäkringen vid försäkringsperiodens utgång (16 §)
15.4 Ägarbyte (63 §)
15.5 Uppsägning av gruppförmånsförsäkring (17 b §)
16. TREDJE MANS RÄTT
16.1 Övriga försäkrade, till förmån för vilka en egendomsförsäkring gäller (62 §)
16.2 Den försäkrades ställning när ett försäkringsfall har inträffat (65 §)
16.3 Företrädesrätt till betalning ur ersättningen (66 §)
16.4 Den skadelidandes rätt till ersättning vid ansvarsförsäkring (67 §)
16.5 Den skadelidandes rätt till sökande av ändring vid ansvarsförsäkring (68 §)
17. ANDRA FRÅGOR SOM BEHANDLAS I LAGEN OM FÖRSÄKRINGSAVTAL

ALLMÄNNA AVTALSVILLKOR (A)
RÄTTIGHETER OCH SKYLDIGHETER SOM FÖLJER AV LAGEN OM FÖRSÄKRINGSAVTAL

Lagen om försäkringsavtal (543/94) gäller såsom namnet säger försäkringsavtal. Lagens stadganden reglerar avtalsförhållandet mellan kunden och försäkringsbolaget samt tredje mans rätt i vissa fall. I det följande återges en del av lagens centrala stadganden samt frågor som enligt lagen bör regleras i försäkringsvillkoren. På försäkringsavtal tillämpas också sådana stadganden i lagen om försäkringsavtal som inte återges i det följande. Paragrafnumren inom parentes efter rubrikerna hänvisar till de lagparagrafer som behandlar de i rubriken nämnda frågorna.

1. VISSA CENTRALA BEGREPP

Försäkringsavtalets centrala innehåll (6 §) definieras i försäkringsbrevet och försäkringsvillkoren.

Försäkringstagare (2 §) är den som ingått försäkringsavtalet med försäkringsbolaget.

Den försäkrade (2 §) är den till förmån för vilken skadeförsäkringen gäller.

Gruppförmånsförsäkring (2 §) är en försäkring som erbjuds en grupp och där den försäkrade helt eller delvis betalar premien.

Försäkringsperiod (16 §) är den för försäkringen avtalade giltighetstiden, vilken antecknats i försäkringsbrevet. Försäkringsavtalet fortsätter en avtalad försäkringsperiod i sänder, såvida inte någondera avtalsparten säger upp avtalet.

Försäkringsfall är den händelse till följd av vilken ersättning ur försäkringen betalas.

Säkerhetsföreskrifter (31 §) innebär en i försäkringsbrevet, försäkringsvillkoren eller i övrigt skriftligen ålagd skyldighet att följa anvisningar som syftar till att förhindra eller begränsa uppkomsten av en skada eller en föreskrift om att den som nyttjar eller sköter försäkringsobjektet ska ha en viss kompetens.

Med försäkringsbolaget avses Folksam Skadeförsäkring Ab.

2. LÄMNANDE AV INFORMATION INNAN FÖRSÄKRINGSAVTALET INGÅS

2.1 Försäkringsbolagets informationsplikt (5 § och 9 §)
Försäkringsbolaget ska innan ett försäkringsavtal ingås ge försäkringssökanden den information som behövs för bedömning av försäkringsbehovet och för val av försäkring, såsom information om försäkringsbolagets egna försäkringsformer, premier och försäkringsvillkor. När informationen lämnas ska försäkringssökanden också uppmärksamgöras på väsentliga begränsningar i försäkringsskyddet.

Vid distansförsäljning av försäkringar ska därtill lämnas i konsumentskyddslagens 6 a kapitel avsedda förhandsuppgifter. Med distansförsäljning avses t.ex. försäljning av försäkringar per telefon eller via nätet.

Om försäkringsbolaget eller dess representant vid marknadsföringen av en försäkring har underlåtit att ge försäkringstagaren behövlig information om försäkringen eller givit honom felaktiga eller vilseledande uppgifter, anses försäkringen gälla med det innehåll försäkringstagaren har haft skäl att sluta sig till utgående från den information han fått.

Vad i denna punkt sägs gäller endast konsument samt en sådan annan fysisk eller juridisk person som i sin egenskap av försäkringsgivarens avtalspart kan jämställas med en konsument, med beaktande av arten och omfattningen av sin näringsverksamhet eller annan verksamhet samt förhållandena i övrigt.

2.1.1 Informationsplikt gentemot icke-konsumenter
Försäkringsavtalslagen 5§ och 9§ tillämpas inte. Försäkringsbolaget informerar försäkringstagaren om försäkringsavtalets innehåll i den utsträckning som god försäkringssed och allmänna avtalsrättsliga normer förutsätter. Informationsplikten begränsas till de försäkringsformer som försäkringstagaren uttryckligen efterfrågat. Ifall försäkringstagaren uttryckligen meddelat att han inte önskar någon ovan nämnd information, är försäkringsbolaget inte heller skyldigt att lämna sådan.

2.2 Försäkringstagarens och den försäkrades upplysningsplikt (22 §, 23 § och 34 §)
Försäkringstagaren och den försäkrade ska innan försäkringen meddelas ge korrekta och fullständiga svar på försäkringsbolagets frågor vilka kan vara av betydelse för bedömningen av försäkringsbolagets ansvar. Försäkringstagaren och den försäkrade ska dessutom under försäkringsperioden utan obefogat dröjsmål korrigera uppgifter som han lämnat försäkringsbolaget och som han konstaterat vara oriktiga eller bristfälliga.

Om försäkringstagaren eller den försäkrade vid uppfyllandet av ovannämnda plikt har förfarit svikligen är försäkringsavtalet inte bindande för försäkringsbolaget. Försäkringsbolaget har rätt att behålla de betalda premierna också om försäkringen förfaller.

Om försäkringstagaren eller den försäkrade uppsåtligen eller av oaktsamhet som inte kan anses vara ringa har åsidosatt sin upplysningsplikt kan ersättningen nedsättas eller förvägras. Vid bedömningen av om ersättningen ska nedsättas eller förvägras ska det beaktas vilken betydelse för skadans uppkomst den omständighet har haft som försäkringstagarens eller den försäkrades oriktiga eller bristfälliga uppgift gällt. Dessutom ska eventuellt uppsåt hos försäkringstagaren eller den försäkrade beaktas, liksom också arten av hans oaktsamhet samt förhållandena i övrigt.

Om försäkringstagaren eller den försäkrade lämnat oriktiga eller bristfälliga uppgifter och premien på grund av detta har avtalats till ett lägre belopp än vad som skulle ha varit fallet om riktiga och fullständiga uppgifter hade lämnats, ska förhållandet mellan den avtalade premien och premien beräknad enligt riktiga och fullständiga uppgifter beaktas när en ersättning nedsätts. Mindre avvikelser i försäkringspremierna ger dock inte rätt till nedsättning av ersättningen.

3. ANSVARETS INTRÄDANDE OCH FÖRSÄKRINGSAVTALETS GILTIGHET

3.1 Ansvarets inträdande (11 §)
Försäkringsbolagets ansvar inträder när försäkringsbolaget eller försäkringstagaren ger eller sänder ett antagande svar på den andra avtalspartens anbud, om ingen annan tidpunkt har avtalats enskilt med försäkringstagaren.

Om försäkringstagaren har lämnat eller sänt en skriftlig försäkringsansökan till försäkringsbolaget och det är uppenbart att försäkringsbolaget skulle ha godkänt ansökan, ansvarar försäkringsbolaget också för försäkringsfall som har inträffat efter att ansökan lämnades eller sändes.

En försäkringsansökan eller ett antagande svar som försäkringstagaren har lämnat eller sänt till försäkringsbolagets representant anses ha lämnats eller sänts till försäkringsbolaget.

Om det inte finns utredning om vilken tid på dygnet ett svar eller en ansökan har lämnats eller sänts, anses detta ha skett klockan 24.00.

3.2 Försäkringsavtalets giltighet (16 §)
Försäkringsavtalet gäller efter den första försäkringsperiodens utgång för en avtalad försäkringsperiod i sänder, om inte försäkringstagaren eller försäkringsbolaget säger upp avtalet. Försäkringsavtalet kan upphöra att gälla också av andra orsaker, vilka nämns senare i punkterna 4.2. och 15.

4. PREMIE

4.1 Premiebetalning (38 §)
Premien ska betalas inom en månad efter det att försäkringsbolaget sänt en premiefaktura till försäkringstagaren. Den första premien behöver dock inte betalas förrän försäkringsbolagets ansvar har inträtt. Senare premier behöver inte betalas före den avtalade premieperiodens eller försäkringsperiodens början. Om försäkringsbolagets ansvar delvis inträder senare behöver premien för denna del av ansvaret inte betalas förrän ansvaret inträtt.

Om försäkringstagarens betalning inte täcker ett och samma försäkringsbolags alla premiefordringar har försäkringstagaren rätt att bestämma vilka premiefordringar som ska avkortas med det belopp han betalar. Om försäkringstagaren inte bestämt avkortningsordningen, har försäkringsbolaget rätt att bestämma den.

4.2 Dröjsmål med premien (40 §)
Försäkringsbolagets ansvar upphör inte före utgången av försäkringsperioden även om premien för försäkringsperioden inte har betalts inom utsatt tid. Försäkringsbolaget får i ett dylikt fall driva in premien jämte dröjsmålsränta genom utsökning utan dom eller beslut, med iakttagande av lagen om verkställighet av skatter och avgifter.

Innan verkställighetsåtgärder vidtas ska försäkringstagaren underrättas om den premie som ska indrivas och om grunden för premien samt om att verkställighetsåtgärder vidtas, såvida inte försäkringstagaren inom 14 dagar efter det att meddelandet avsänts skriftligen bestrider sin betalningsskyldighet. Om försäkringstagaren bestrider betalningsskyldigheten är ett domstolsavgörande en förutsättning för verkställighet.

Försäkringsbolagets ansvar upphör emellertid vid utgången av den ovan avsedda försäkringsperioden, om inte hela premien dessförinnan har betalts.

Om premien inte betalas inom ovan i punkt 4.1. avsedd utsatt tid ska för dröjsmålstiden betalas dröjsmålsränta enligt räntelagen.

4.3 Återbetalning av premie efter att avtalet upphört (45 §)
Om försäkringen upphör före avtalad tidpunkt har försäkringsbolaget rätt till premie endast för den tid under vilken dess ansvar varit i kraft. Återstoden av den redan betalda premien ska återbetalas till försäkringstagaren. Premie återbetalas dock inte, om i ärendet förfarits svikligt i situationer som avses i punkt 2.2.

Då försäkringen upphör före utgången av avtalad försäkringsperiod, återbetalas försäkringspremien med avdrag av försäkringspremien för den tid, under vilken försäkringen var gällande.

Försäkringsbolaget har likväl rätt att behålla en skötselavgift/minimipremie på 13,50 euro. Premiebelopp på mindre än 5 euro behöver inte återbetalas separat.

4.3.1 Avställning av fordon
Avställning (bil)
Försäkringstagaren har rätt till återbäring på premier för superkasko, kasko och utvidgad brand- och stöldförsäkring för bilar, för den tid då bilen är avställd. Avställning av en bil beaktas utgående från den anmälan som gjorts till fordonsregistret. Under den tid anmälan avser är enbart brand-, stöld- och skadegörelseförsäkringen i kraft. Kollisionsförsäkringen ersätter dock sådana skador som uppstått på fordonet då det inte har använts i trafik i enlighet med trafikförsäkringslagen och som inte har förorsakats av ett annat fordon.

Uppläggning (övrigt fordon)
Om fordonet är ur trafik oavbrutet under minst 30 dagar, har försäkringstagaren rätt till återbäring på premien för kaskoförsäkring, såvida något annat inte har bestämts angående en viss fordonsgrupp. Anmälan om att fordonet är ur trafik skall på förhand göras till skadeförsäkringsbolaget. Under den tid anmälan avser är enbart brand-, stöld- och skadegörelseförsäkringen i kraft. Kollisionsförsäkringen ersätter dock sådana skador som uppstått på fordonet då det inte har använts i trafik i enlighet med trafikförsäkringslagen och som inte har förorsakats av ett annat fordon. Försäkringsbolaget har likväl rätt att behålla en skötselavgift/minimipremie på 13,50 euro. Premiebelopp på mindre än 5 euro behöver inte återbetalas separat.

5. LÄMNANDE AV INFORMATION UNDER AVTALETS GILTIGHETSTID

5.1 Försäkringsbolagets informationsplikt (6 §, 7 § och 9 §)
Efter att försäkringsavtalet ingåtts ska försäkringsbolaget till försäkringstagaren överlämna försäkringsbrevet och försäkringsvillkoren.

Under försäkringens giltighetstid ska försäkringsbolaget årligen informera försäkringstagaren om försäkringsbeloppet och andra sådana omständigheter beträffande försäkringen som är av uppenbar betydelse för försäkringstagaren.

Om försäkringsbolaget eller dess representant under försäkringens giltighetstid har lämnat försäkringstagaren bristfällig, oriktig eller vilseledande information, anses försäkringsavtalet gälla med det innehåll som försäkringstagaren har haft skäl att sluta sig till utgående från den information han fått, om denna bristfälliga, oriktiga eller vilseledande information kan anses ha inverkat på försäkringstagarens förfarande. Detta gäller dock inte information som försäkringsbolaget eller dess representant efter ett inträffat försäkringsfall har lämnat om en framtida ersättning.

Vad i denna punkt i moment 3 sägs gäller endast konsument samt en sådan annan fysisk eller juridisk person som i sin egenskap av försäkringsgivarens avtalspart kan jämställas med en konsument, med beaktande av arten och omfattningen av sin näringsverksamhet eller annan verksamhet samt förhållandena i övrigt.

5.1.1 Informationsplikt gentemot icke-konsumenter
Försäkringsavtalslagens 9 § tillämpas inte. Försäkringsbolaget informerar försäkringstagaren om försäkringsavtalets innehåll i den utsträckning som god försäkringssed och allmänna avtalsrättsliga normer förutsätter. Information som försäkringsbolaget eller dess representant efter ett inträffat försäkringsfall har lämnat om en framtida ersättning påverkar inte försäkringsskyddet och binder inte försäkringsbolaget

5.2 Försäkringstagarens upplysningsplikt vid fareökning (26 § och 34 §)
Försäkringstagaren ska meddela försäkringsbolaget, om det i de förhållanden som uppgavs när försäkringsavtalet ingicks eller i de omständigheter som antecknats i försäkringsbrevet skett en sådan förändring som innebär en väsentlig fareökning och som försäkringsbolaget inte kan anses ha beaktat när försäkringsavtalet ingicks. Försäkringstagaren ska underrätta försäkringsbolaget om en sådan förändring senast en månad efter det att han erhållit det första årsmeddelandet efter förändringen. Försäkringsbolaget ska påminna försäkringstagaren om denna skyldighet i årsmeddelandet. Exempel på dylika förändringar är reparations-, ändrings-, tillbyggnads- och förstoringsarbeten rörande försäkringsobjektet, ändring av försäkringsobjektets användning samt ändring av verksamhetens art och omfattning.
Om försäkringstagaren uppsåtligen eller av oaktsamhet som inte kan anses vara ringa har underlåtit att anmäla om fareökning, kan ersättningen nedsättas eller förvägras. Vid bedömningen av om ersättningen ska nedsättas eller förvägras ska det beaktas, vilken betydelse den förändrade omständighet som ökat faran har haft för uppkomsten av skadan. Dessutom ska eventuellt uppsåt hos försäkringstagaren beaktas, liksom också arten av hans oaktsamhet samt förhållandena i övrigt.

Om försäkringstagaren eller den försäkrade lämnat oriktiga eller bristfälliga uppgifter och premien på grund av detta har avtalats till ett lägre belopp än vad som skulle ha varit fallet om riktiga och fullständiga uppgifter hade lämnats, ska förhållandet mellan den avtalade premien och premien beräknad enligt riktiga och fullständiga uppgifter beaktas när en ersättning nedsätts. Mindre avvikelser i försäkringspremierna ger dock inte rätt till nedsättning av ersättningen.

6. SKYLDIGHET ATT FÖRHINDRA OCH BEGRÄNSA UPPKOMST AV SKADA

6.1 Skyldighet att iaktta säkerhetsföreskrifter (31 § och 34 §)
Den försäkrade ska iaktta i försäkringsbrevet eller försäkringsvillkoren antecknade eller i övrigt skriftligen givna säkerhetsföreskrifter. Om den försäkrade uppsåtligen eller av oaktsamhet som inte kan anses vara ringa har underlåtit att iaktta säkerhetsföreskrifterna kan ersättningen nedsättas eller förvägras. Vid bedömningen av om ersättningen ska nedsättas eller förvägras ska det beaktas vilken betydelse åsidosättandet av säkerhetsföreskrifterna har haft för uppkomsten av skadan. Dessutom ska beaktas eventuellt uppsåt hos den försäkrade eller arten av hans oaktsamhet samt förhållandena i övrigt.

Ansvarsförsäkring

Vid ansvarsförsäkring nedsätts eller förvägras inte ersättningen på grund av den försäkrades oaktsamhet.

Om den försäkrade emellertid har underlåtit att iaktta säkerhetsföreskrifterna uppsåtligen eller av grov oaktsamhet eller om den försäkrades bruk av alkohol eller narkotika har inverkat på försummelsen, kan ersättningen nedsättas eller förvägras.

Om den försäkrade har underlåtit att iaktta säkerhetsföreskrifterna av grov oaktsamhet eller om den försäkrades bruk av alkohol eller narkotika har inverkat på försummelsen, betalar försäkringsbolaget dock från en ansvarsförsäkring till skadelidande fysisk person den del av ersättningen som denne inte har kunnat indriva till följd av att den försäkrade vid utsökning eller konkurs befunnits vara insolvent.

6.2 Skyldighet att avvärja och begränsa en skada (räddningsplikt)
När ett försäkringsfall inträffar eller är omedelbart hotande ska den försäkrade efter förmåga vidta åtgärder för att avvärja och begränsa skadan. Om skadan förorsakats av en utomstående ska den försäkrade vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bevara försäkringsbolagets rätt gentemot skadevållaren. Den försäkrade ska t.ex. försöka klarlägga skadevållarens identitet. Om skadan har förorsakats genom straffbar gärning ska den försäkrade ofördröjligen meddela därom till polismyndigheterna och i domstol kräva straff för brottsförövarna, om försäkringsbolagets fördel så kräver. Den försäkrade ska även i övrigt iaktta de föreskrifter som försäkringsbolaget utfärdat för att avvärja och begränsa en skada.

Försäkringsbolaget ersätter skäliga kostnader för uppfyllande av ovannämnda räddningsplikt även om försäkringsbeloppet därigenom skulle överskridas.

Om den försäkrade uppsåtligen eller av oaktsamhet som inte kan anses vara ringa har åsidosatt sin räddningsplikt kan ersättningen till honom nedsättas eller förvägras. Vid bedömningen av om ersättningen ska nedsättas eller förvägras ska det beaktas vilken betydelse åsidosättandet har haft för uppkomsten av skadan. Därtill ska beaktas eventuellt uppsåt hos försäkringstagaren eller arten av hans oaktsamhet samt förhållandena i övrigt.

Ansvarsförsäkring

Vid ansvarsförsäkring nedsätts eller förvägras inte ersättningen på grund av den försäkrades oaktsamhet.

Om den försäkrade emellertid har åsidosatt sin räddningsplikt uppsåtligen eller av grov oaktsamhet eller om den försäkrades bruk av alkohol eller narkotika har inverkat på försummelsen, kan ersättningen nedsättas eller förvägras.

Om den försäkrade har åsidosatt sin räddningsplikt av grov oaktsamhet eller om den försäkrades bruk av alkohol eller narkotika har inverkat på försummelsen, betalar försäkringsbolaget dock från en ansvarsförsäkring till skadelidande fysisk person den del av ersättningen som denne inte har kunnat indriva till följd av att den försäkrade vid utsökning eller konkurs befunnits vara insolvent.

7. FÖRORSAKANDE AV FÖRSÄKRINGSFALL (30 § och 34 §)

7.1 Uppsåtligt förorsakande av försäkringsfall
Försäkringsbolaget är fritt från ansvar gentemot en försäkrad som har förorsakat försäkringsfallet uppsåtligen.

7.2 Grov oaktsamhet samt bruk av alkohol eller narkotika
Om den försäkrade har förorsakat försäkringsfallet av grov oaktsamhet eller om den försäkrades bruk av alkohol eller narkotika har inverkat på försäkringsfallet kan ersättningen till honom nedsättas eller förvägras. Vid bedömningen av om ersättningen ska nedsättas eller förvägras ska det beaktas vilken betydelse den försäkrade personens åtgärd har haft för uppkomsten av skadan. Därtill ska beaktas eventuellt uppsåt hos den försäkrade eller arten av hans oaktsamhet samt förhållandena i övrigt.

Om det är fråga om en ansvarsförsäkring, betalar försäkringsbolaget, trots eventuell nedsättning eller vägran av ersättning, till skadelidande fysisk person den del av ersättningen som denne inte har kunnat indriva till följd av att den försäkrade vid utsökning eller konkurs befunnits vara insolvent.

7.3 Inverkan av alkohol eller annat rusmedel på skada vid motorfordonsförsäkringar
Vid övervägande av om ersättning ska utbetalas med stöd av en motorfordonsförsäkring tillämpas förutom det i punkterna 7.1. och 7.2. anförda följande:

Om den försäkrade har förorsakat försäkringsfallet vid framförande av fordon i sådant tillstånd att alkoholhalten i hans blod under eller efter färden uppgick till minst 1,2 promille eller han hade minst 0,53 milligram alkohol per liter i sin utandningsluft, betalas ersättning bara av särskilda skäl. Samma förfarande tillämpas om den försäkrade har förorsakat försäkringsfallet då han annars har framfört fordon under sådan påverkan av alkohol eller annat rusmedel än alkohol eller under gemensam påverkan av alkohol och annat rusmedel att hans förmåga till felfria prestationer var kännbart nedsatt.

Om den försäkrade har förorsakat försäkringsfallet vid framförande av fordon under påverkan av alkohol eller annat rusmedel än alkohol eller under gemensam påverkan av alkohol och annat rusmedel i andra än i föregående stycke nämnda fall, kan ersättningen nedsättas beroende på vilken andel han hade i skadan.

8. IDENTIFIKATION (33 §)

Vad som ovan har sagts om den försäkrade ifråga om förorsakande av försäkringsfall, iakttagande av säkerhetsföreskrifter eller uppfyllande av räddningsplikt ska på motsvarande sätt tillämpas på den som

1. med den försäkrades samtycke är ansvarig för ett försäkrat motordrivet fordon eller släpfordon, fartyg eller luftfartyg,

2. tillsammans med den försäkrade äger och nyttjar försäkrad egendom eller

3. bor i gemensamt hushåll med den försäkrade och använder försäkrad egendom tillsammans med honom.

Vad som ovan har sagts om den försäkrade ifråga om iakttagande av säkerhetsföreskrifter ska på motsvarande sätt tillämpas på den som på grund av ett arbets- eller tjänsteförhållande hos den försäkrade ska sörja för att säkerhetsföreskrifterna iakttas.

9. OTILLRÄKNELIGHET OCH NÖDLÄGE (36 §)

Försäkringsbolaget får inte för att frita sig från eller begränsa sitt ansvar åberopa de ovannämnda punkterna 6 och 7, om den försäkrade när han förorsakade ett försäkringsfall eller åsidosatte en säkerhetsföreskrift eller räddningsplikten var yngre än 12 år eller befann sig i ett sådant sinnestillstånd att han inte skulle ha kunnat dömas till straff för brott.

Försäkringsbolaget får inte för att frita sig från eller begränsa sitt ansvar åberopa punkterna 5, 6 och 7, om den försäkrade när han förorsakade fareökningen eller försäkringsfallet åsidosatte

en säkerhetsföreskrift eller räddningsplikten handlade i syfte att förhindra person- eller egendomsskada under sådana förhållanden att försummelsen eller åtgärden kunde försvaras.
Vad som i denna punkt har sagts om den försäkrade ska även tillämpas på den som i punkt 8 identifieras med den försäkrade

10. ERSÄTTNINGSFÖRFARANDE

10.1 Ersättningssökandens skyldigheter (69 § och 72 §)
Den som söker ersättning ska till försäkringsbolaget överlämna sådana handlingar och uppgifter som behövs för utredning av försäkringsbolagets ansvar. Dylika är t.ex. de handlingar och uppgifter med vilkas hjälp det kan konstateras, huruvida ett försäkringsfall inträffat, hur stor skada som uppkommit och till vem ersättningen ska utbetalas. Den som söker ersättning är skyldig att införskaffa de utredningar som han bäst får tillgång till, dock med beaktande även av försäkringsbolagets möjligheter att införskaffa utredningar.

Försäkringsbolaget är inte skyldigt att betala ersättning förrän det erhållit ovannämnda utredningar.

Om den som söker ersättning efter ett försäkringsfall svikligen har lämnat försäkringsbolaget oriktiga eller bristfälliga uppgifter, vilka är av betydelse för bedömningen av försäkringsbolagets ansvar, kan ersättningen nedsättas eller förvägras enligt vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

Försäkringsbolaget överlämnar uppgifter gällande till bolaget meddelade skador till försäkringsbolagens gemensamma datasystem. Försäkringsbolaget kontrollerar då vilka skador som anmälts till de övriga försäkringsbolagen. Uppgifterna används endast i samband med behandling av ersättningsärenden för att förebygga brottslighet som riktar sig mot försäkringsbolagen.

10.2 Preskription av rätt till ersättning (73 §)
Försäkringsersättning ska sökas hos försäkringsbolaget inom ett år från det att ersättningssökanden fått kännedom om försäkringens giltighet, försäkringsfallet och skadepåföljden med anledning av försäkringsfallet. Ersättningsanspråket ska i varje händelse framläggas inom tio år från det att försäkringsfallet inträffat eller, om försäkringen tecknats i händelse av skadeståndsskyldighet, från det att skadepåföljden uppkommit. Med framläggande av ersättningsanspråk jämställs anmälan om försäkringsfallet. Om ersättningsanspråk inte framläggs inom denna tid förlorar ersättningssökanden sin rätt till ersättning.

10.3 Försäkringsbolagets skyldigheter (7 §, 8 §, 9 §, 67 §, 68 § och 70 §)
Efter inträffat försäkringsfall ska försäkringsbolaget till den som söker ersättning, t.ex. till den försäkrade och vid ansvarsförsäkring i situationer som avses i punkt 16.4. till den skadelidande, lämna uppgifter om försäkringens innehåll och om förfarandet vid ansökan om ersättning. Eventuella förhandsuppgifter till ersättningssökanden om framtida ersättning, ersättningsbelopp eller sätt att betala ersättningen inverkar inte på prestationsskyldigheten enligt försäkringsavtalet.

Försäkringsbolaget ska med anledning av ett inträffat försäkringsfall utan dröjsmål och senast en månad efter det att bolaget fått de handlingar och uppgifter som är nödvändiga för utredandet av dess ansvar betala ut ersättning enligt försäkringsavtalet eller meddela att någon ersättning inte betalas. Om ersättningsbeloppet inte är ostridigt, ska försäkringsbolaget dock betala den ostridiga delen av ersättningen inom ovan angiven tid.

Ifråga om ersättningsbeslut som gäller ansvarsförsäkring ska försäkringsbolaget också underrätta den skadelidande.

Försäkringsbolaget ska när försäkringsersättning betalas till en omyndig underrätta förmyndarmyndigheten i den omyndiges hemkommun, om ersättningen innefattar annat än ersättning för kostnader eller förmögenhetsförluster, ifall ersättningens totalbelopp är större än 1 000 euro.

På försenad ersättning ska försäkringsbolaget erlägga dröjsmålsränta enligt räntelagen (633/82).
10.4 Kvittning
I enlighet med allmänna kvittningsförutsättningar kan från ersättningen avdras obetalda förfallna premier och andra förfallna fordringar som försäkringsbolaget har.

11. FÖRSÄKRINGSERSÄTTNING

11.1 Överförsäkring och berikandeförbud (57 §)
Egendom eller intresse är överförsäkrat, om det försäkringsbelopp som anges i försäkringsavtalet avsevärt överstiger den försäkrade egendomens eller det försäkrade intressets rätta värde.

Försäkringsbolaget är inte skyldigt att med anledning av ett försäkringsfall som har drabbat överförsäkrad egendom eller ett överförsäkrat intresse betala ut mera i ersättning än vad som behövs för att täcka skadan. Om försäkringsbeloppet dock väsentligen grundar sig på en värdering som har gjorts av försäkringsbolaget eller dess representant ska ersättningen betalas enligt försäkringsbeloppet, utom i det fall att värderingen påverkats av att försäkringstagaren uppsåtligen har lämnat oriktiga eller bristfälliga uppgifter.

11.2 Underförsäkring (58 §)
Egendom eller intresse är underförsäkrat, om det försäkringsbelopp som anges i försäkringsavtalet avsevärt understiger den försäkrade egendomens eller det försäkrade intressets rätta värde. Notera även det som nämns om underförsäkring i punkterna 2.2 och 5.2.

Försäkringsbolaget är skyldigt att med anledning av ett försäkringsfall som har drabbat underförsäkrad egendom eller ett underförsäkrat intresse ersätta endast en så stor del av skadan som motsvarar förhållandet mellan försäkringsbeloppet och egendomens eller intressets värde. Om försäkringsbeloppet dock väsentligen grundar sig på en värdering som har gjorts av försäkringsbolaget eller dess representant ska ersättning betalas enligt skadebeloppet, dock högst upp till försäkringsbeloppet.

12. SÖKANDE AV ÄNDRING I FÖRSÄKRINGSBOLAGETS BESLUT (8 §, 68 § och 74 §)

Försäkringstagaren eller ersättningssökanden har till sitt förfogande olika medel att få försäkringsbolagets beslut ändrat. Han har rätt att väcka talan mot försäkringsbolaget. Före det kan han hos Försäkrings- och finansrådgivningen be om råd och handledning eller hos nämnder anhålla om en rekommendation om avgörande. Behandling vid nämnd hindrar inte att talan väcks. Däremot tar nämnderna inte upp till behandling ett ärende som har behandlats eller anhängiggjorts vid domstol.

12.1 Självrättelse
Om försäkringstagaren eller ersättningssökanden misstänker ett fel i försäkringsbolagets ersättningsbeslut eller i något annat beslut har han rätt att få avgörandet omprövat av försäkringsbolaget. Försäkringsbolaget ska korrigera beslutet, om nya utredningar ger anledning därtill.

12.2 Försäkrings- och finansrådgivningen och nämnder som utfärdar rekommendationer om avgöranden
Om försäkringstagaren eller ersättningssökanden är missnöjd med försäkringsbolagets beslut kan han be om råd och handledning hos Försäkrings- och finansrådgivningen. Det är ett opartiskt organ som har till uppgift att ge konsumenterna råd i försäkrings- och ersättningsärenden.

Försäkringsbolagets beslut kan hänskjutas till Försäkringsnämnden, som verkar i anslutning till Försäkrings- och finansrådgivningen. Nämnden har till uppgift att ge rekommendationer om avgöranden i tvister som gäller tolkning och tillämpning av lag och försäkringsvillkor i försäkringsförhållanden.

Försäkringsbolagets beslut kan också hänskjutas till konsumenttvistenämnden, som ger rekommendationer om avgöranden med stöd av konsumentskyddslagstiftningen.

Rådgivningsservicen och nämndernas utlåtanden erhålls gratis.

12.3 Tingsrätt
Om försäkringstagaren eller ersättningssökanden inte nöjer sig

med försäkringsbolagets beslut kan han väcka talan mot försäkringsbolaget. Talan kan väckas antingen vid tingsrätt på partens hemort i Finland eller vid tingsrätt på försäkringsbolagets hemort eller på skadeorten, såvida inte annat följer av Finlands internationella avtal.

Talan med anledning av försäkringsbolagets beslut ska väckas inom tre år efter att parten fått skriftligt besked om försäkringsbolagets beslut och om denna tidsfrist. Efter att tidsfristen löpt ut föreligger inte längre rätt att väcka talan.

Behandling i nämnd avbryter preskriptionstiden för rätten att väcka talan.

13. FÖRSÄKRINGSBOLAGETS REGRESSRÄTT (75 §)

13.1Försäkringsbolagets regressrätt gentemot tredje man
Den försäkrades rätt att av för skadan ersättningsansvarig tredje man kräva ersättningsbelopp övergår till försäkringsbolaget upp till det ersättningsbelopp som bolaget betalat.

Om skadan har förorsakats av tredje man i egenskap av privatperson, arbetstagare, tjänsteman eller annan med dessa enligt skadeståndslagens 3 kapitel 1 § jämställbar person, uppkommer för försäkringsbolaget regressrätt gentemot den ifrågavarande personen endast om denne förorsakat skadan uppsåtligen eller av grov oaktsamhet eller om han är ersättningsansvarig för skadan oberoende av oaktsamhet.

13.2Försäkringsbolagets regressrätt gentemot försäkringstagaren, den försäkrade eller person som identifieras med den försäkrade
Om en försäkringstagare, försäkrad eller person som identifieras med den försäkrade enligt punkt 8 har förorsakat försäkringsfallet eller åsidosatt sin skyldighet enligt punkterna 2.2 (upplysningsplikt), 5.2 (upplysningsplikt vid fareökning), 6.1 (skyldighet att iaktta säkerhetsföreskrifter) och 6.2 (skyldighet att avvärja och begränsa en skada) får försäkringsbolaget helt eller delvis återkräva den ersättning som bolaget betalt till en försäkrad som avses i punkt 16.1. Försäkringsbolaget får med stöd av regressrätten återkräva hela ersättningen, om försäkringsbolaget på de grunder som anges i punkterna 2.2, 5.2, 6.1, 6.2 och 7 skulle vara fritt från ansvar eller berättigat att förvägra ersättning. Om ersättningen hade nedsatts enligt punkterna 2.2, 5.2, 6.1, 6.2 och 7 får försäkringsbolaget återkräva den del av ersättningen som motsvarar nedsättningen.

Om skadan har förorsakats vid framförande av motorfordon, har försäkringsbolaget därtill rätt att återkräva ersättning som bolaget betalt på grund av en skada:
1. av motorfordonets ägare, förare, passagerare eller innehavare, om denne har förorsakat skadan uppsåtligen eller av grovt vållande
2. av den som genom vållande har orsakat skadan under färd med ett fordon som har åtkommits genom brott eller använts förövande av ett brott som inte är ringa
3. av den som framförde fordon som förorsakade skadan, om denne då skadan inträffade framförde fordonet i ett sådant tillstånd att alkoholhalten i hans blod under eller efter färden uppgick till minst 1,2 promille eller var sådan att det fanns minst 0,53 mg alkohol per liter utandningsluft.
4. av den som framförde det fordon som förorsakade skadan, om denne då skadan inträffade framförde fordonet under påverkan av alkohol eller annat rusmedel, att hans förmåga till felfria prestationer var kännbart nedsatt.

14. ÄNDRING AV FÖRSÄKRINGSAVTAL

14.1 Ändring av avtalsvillkor under försäkringsperioden (18 §)
Försäkringsbolaget har rätt att under försäkringsperioden ändra premien eller andra avtalsvillkor så att de motsvarar de nya förhållandena om

1. försäkringstagaren eller den försäkrade har åsidosatt sin upplysningsplikt enligt punkt 2.2 eller om

2. det under försäkringsperioden, i de förhållanden som försäkringstagaren eller den försäkrade uppgivit för försäkringsbolaget när avtalet ingicks eller i någon omständighet som antecknats i försäkringsbrevet har skett en sådan förändring som avses i punkt 5.2.

Efter att ha fått kännedom om ovannämnd omständighet ska försäkringsbolaget utan obefogat dröjsmål sända ett meddelande om hur och från vilken tidpunkt premien eller övriga avtalsvillkor ändras. I meddelandet ska nämnas att försäkringstagaren har rätt att säga upp försäkringen.

14.2 Ändring av avtalsvillkor vid övergång till ny försäkringsperiod (19 §)
Villkorstext för sådana försäkringar som inte innehåller indexvillkor

A. Anmälningsförfarande

Vid fortlöpande försäkringar har försäkringsbolaget rätt att inför övergången till ny försäkringsperiod ändra försäkringsvillkoren, premien och övriga avtalsvillkor.

Villkor och premier

Försäkringsbolaget har rätt att ändra försäkringsvillkoren, premien och övriga avtalsvillkor, när grunden för ändringen utgörs av

- ny eller ändrad lagstiftning eller myndighetsföreskrift
- en oförutsedd förändring i omständigheterna (t.ex. internationell kris, exceptionell naturföreteelse, katastrofartad olycka).

Premie och självrisk

Försäkringsbolaget har rätt att ändra premien och/eller självriskens belopp i proportion till förändringen i försäkringens skadekostnad. Denna premieförhöjning kan dock utgöra högst 15 procent av den årliga premien.

På premie för bilförsäkring som beviljats med bonusrätt ges premierabatt enligt fastställda grunder. Bonus minskar på grund av ersättning som utbetalas från kollisionsförsäkringen i enlighet med vad som särskilt stadgas i sagda grunder.

Försäkringsskyddets innehåll

Försäkringsbolaget har dessutom rätt att i försäkringsvillkoren göra mindre ändringar som inte påverkar försäkringsavtalets huvudsakliga innehåll.

* * * * * * * * * *

Om försäkringsbolaget företar ändringar av ovan beskriven art i försäkringsavtalet ska bolaget i samband med premiefakturan sända försäkringstagaren ett meddelande om hur premien eller övriga avtalsvillkor ändras. I meddelandet ska nämnas att försäkringstagaren har rätt att säga upp försäkringen. Ändringen träder i kraft vid ingången av den försäkringsperiod som först följer sedan en månad förflutit från det meddelandet avsändes.

B. Ändringar som förutsätter att försäkringen sägs upp

Om försäkringsbolaget ändrar försäkringsvillkor, premier eller övriga avtalsvillkor i andra fall än sådana som nämns i punkt A eller om bolaget slopar en kraftigt marknadsförd förmån ur försäkringen, ska försäkringsbolaget säga upp försäkringen att upphöra när försäkringsperioden går ut. Uppsägningen ska ske skriftligen senast en månad före försäkringsperiodens utgång.

Avvikande från vad som sägs under punkt A och B har försäkringsbolaget likväl rätt att inför övergången till ny försäkringsperiod ändra försäkringsvillkor, premier och övriga avtalsvillkor också på andra än ovanstående grunder, om försäkringstagaren inte är en konsument eller en sådan annan fysisk eller juridisk person som i sin egenskap av försäkringsgivarens avtalspart kan jämställas med en konsument, med beaktande av arten och omfattningen av sin näringsverksamhet eller annan verksamhet samt förhållandena i övrigt. Om försäkringsbolaget företar såd-

ana ändringar i försäkringsavtalet är förfarandet det samma som ovan i punkt A.

15. FÖRSÄKRINGSAVTALETS UPPHÖRANDE

15.1 Försäkringstagarens rätt att säga upp försäkringen (12 §)
Försäkringstagaren har rätt att när som helst säga upp en försäkring att upphöra under försäkringsperioden. Uppsägningen ska ske skriftligen. Annan uppsägning är ogiltig. Om försäkringstagaren inte har angivit något datum, upphör försäkringen att gälla när uppsägningsmeddelandet har överlämnats eller avsänts till försäkringsbolaget.

Om försäkringstagaren inte är en konsument eller en sådan annan fysisk eller juridisk person som i sin egenskap av försäkringsgivarens avtalspart kan jämställas med en konsument, med beaktande av arten och omfattningen av sin näringsverksamhet eller annan verksamhet samt förhållandena i övrigt, har försäkringstagaren, avvikande från ovanstående, likväl endast rätt att säga upp försäkringen att upphöra vid försäkringsperiodens utgång. Uppsägningen skall ske skriftligen senast en månad före försäkringsperiodens utgång.

15.2 Försäkringsbolagets rätt att säga upp försäkringen under försäkringsperioden (15 §)
Försäkringsbolaget har rätt att säga upp en försäkring att upphöra under försäkringsperioden, om

1. försäkringstagaren eller den försäkrade innan försäkringen meddelades har lämnat oriktiga eller bristfälliga upplysningar och om försäkringsbolaget inte skulle ha meddelat försäkringen om det hade känt till det rätta sakförhållandet;

2. det under försäkringsperioden, i de förhållanden som försäkringstagaren eller den försäkrade uppgivit för försäkringsbolaget när avtalet ingicks eller i någon omständighet som antecknats i försäkringsbrevet har skett en förändring som innebär en väsentlig fareökning och som försäkringsbolaget inte kan anses ha beaktat när avtalet ingicks;

3. den försäkrade uppsåtligen eller av grov oaktsamhet har åsidosatt en säkerhetsföreskrift;

4. den försäkrade har förorsakat försäkringsfallet uppsåtligen eller av grov oaktsamhet eller

5. den försäkrade efter försäkringsfallet svikligen har lämnat försäkringsbolaget oriktiga eller bristfälliga upplysningar som är av betydelse för bedömningen av försäkringsbolagets ansvar.

Försäkringsbolaget ska efter att ha fått vetskap om uppsägningsgrunden utan obefogat dröjsmål säga upp försäkringen skriftligen. I uppsägningsmeddelandet ska uppsägningsgrunden nämnas. Försäkringen upphör att gälla en månad efter att meddelandet har avsänts.

15.3 Försäkringsbolagets rätt att säga upp försäkringen vid försäkringsperiodens utgång (16 §)
Försäkringsbolaget har rätt att säga upp försäkringen att upphöra vid försäkringsperiodens utgång. I uppsägningsmeddelandet ska uppsägningsgrunden nämnas. Uppsägningen ska ske skriftligen senast en månad före försäkringsperiodens utgång.

15.4 Ägarbyte (63 §)
Försäkringsavtalet upphör att gälla om den försäkrade egendomen genom rättshandling övergår till annan ny ägare än till försäkringstagaren själv eller till dennes dödsbo. Om ett försäkringsfall inträffar inom 14 dagar efter äganderättens övergång har egendomens nya ägare dock rätt till ersättning, såvida han inte själv har tecknat en försäkring för egendomen.

Om andra försäkringar har fogats till egendomsförsäkringen, t.ex. en ansvars-, rättsskydds- eller avbrottsförsäkring, upphör en sådan försäkring omedelbart att gälla då egendomen övergår till ny ägare.

15.5 Uppsägning av gruppförmånsförsäkring (17 b §)
Om en försäkringstagare i en gruppförmånsförsäkring utträder eller utesluts ur gruppen upphör gruppförmånsförsäkringen. Försäkringsbolaget ska skriftligen meddela försäkringstagaren om uppsägningsgrunden och tidpunkten för försäkringens upphörande. Försäkringen upphör att gälla tidigast en månad efter det att meddelandet sänts.

16. TREDJE MANS RÄTT

16.1 Övriga försäkrade, till förmån för vilka en egendomsförsäkring gäller (62 §)
Utöver vad som i dessa försäkringsvillkor har stadgats om den försäkrade, gäller en egendomsförsäkring till förmån för ägare, den som köpt egendomen med äganderättsförbehåll, den som har panträtt eller retentionsrätt i egendomen samt även i övrigt till förmån för den som bär risken för egendomen.

16.2 Den försäkrades ställning när ett försäkringsfall har inträffat (65 §)
Försäkringsbolaget får i syfte att nedsätta eller förvägra ersättningen, gentemot en försäkrad som avses i föregående punkt åberopa stadgandena om försäkringstagarens eller en annan försäkrads åsidosättande av upplysningsplikt (punkt 2.2) eller anmälan om fareökning (punkt 5.2) endast i det fall att en försäkrad som avses i punkt 16.1. före försäkringsfallet hade eller borde ha haft kännedom om försäkringstagarens eller någon annan försäkrads förfarande.

Varje försäkrad har rätt till den ersättning som betalas ut med anledning av ett försäkringsfall. Försäkringstagaren får dock med bindande verkan för den försäkrade förhandla med försäkringsbolaget samt lyfta ersättningen, utom då den försäkrade nämns vid namn i avtalet eller har uppgivit att han själv bevakar sin rätt eller då det är fråga om en inteckningshavares rätt att få betalning ur ersättningen.

16.3 Företrädesrätt till betalning ur ersättningen (66 §)
Gäller en egendomsförsäkring till förmån för en person som till säkerhet för sin fordran har panträtt i egendomen, har denne, även om fordran inte har förfallit till betalning, rätt att före ägaren få betalning ur ersättningen, om ägaren inte har reparerat skadan eller ställer säkerhet för reparationen. Vad som här sagts gäller på motsvarande sätt till förmån för den som i egendomen har retentionsrätt till säkerhet för en fordran som förfallit till betalning.

Ägaren har rätt att få betalning ur ersättningen före den som köpt egendomen med äganderättsförbehåll.

Angående en inteckningshavares rätt att få betalning ur ersättningen gäller vad som stadgats om inteckningshavares rätt till försäkringsersättning.

16.4 Den skadelidandes rätt till ersättning vid ansvarsförsäkring (67 §)
Den skadelidande har vid ansvarsförsäkring rätt att kräva ersättning enligt försäkringsavtalet direkt av försäkringsbolaget, om den försäkrade har försatts i konkurs eller annars är insolvent.

Om ett ersättningskrav riktas till försäkringsbolaget ska bolaget utan obefogat dröjsmål underrätta den försäkrade om saken samt ge honom tillfälle att lägga fram en utredning om försäkringsfallet. Den försäkrade ska också informeras om ärendets senare handläggningsskeden.

Om försäkringsbolaget godkänner den skadelidandes ersättningskrav är godkännandet inte bindande för den försäkrade.

16.5 Den skadelidandes rätt till sökande av ändring vid ansvarsförsäkring (68 §)
Den skadelidande har rätt att med anledning av ersättningsbeslutet väcka talan mot försäkringsbolaget eller hänskjuta ärendet till Försäkringsnämnden eller konsumenttvistenämnden enligt punkt 12.

17. ANDRA FRÅGOR SOM BEHANDLAS I LAGEN OM FÖRSÄKRINGSAVTAL

I lagen om försäkringsavtal återfinns stadganden också om följande frågor:

Tillämpningsområde (1 §)
Stadgandenas tvingande karaktär (3 §)
Fall där oriktiga upplysningar eller fareökning saknar betydelse (35 §)
Betalning av försenad skadeförsäkringspremie (42 §)
Premiebetalning genom bank eller post (44 §)
Preskription av premiefordran (46 §)
Dubbelförsäkring (59 §)
Fördelning av försäkringsgivarnas ansvar vid dubbelförsäkring (60 §)
Betalning till fel person (71 §)